

Csendőrség Bosznia és Hercegovinában.

Törzs : Sarajevo.

Parancsnok : *Cvjetičanin Manó*, ezredes, 3. oszt. V.k.r. F.J.r.lvg., k. é. k. (hd.) k. é. é. — *Helyettese* : *Ecker József* alezredes. *Másodtörzstiszt* : *Desković Dénes* őrnagy és *Merliček Károly* őrnagy.

Szárnyparancsnokságok : Sarajevo, Travnik, Banjaluka, Bihać, D.-Tuzla, Mostar, Bilek és Gorazda.

Szakaszparancsnokságok : Sarajevo, Visoko, Rogatica; Travnik, Bugojno, Livno; — Banjaluka, Dervent, Bosn.-Kostajnica, Tešanj; — Bihać, Petrovac, Krupa; — D.-Tuzla, Brčka, Bjelina, Srebrenica, Zvornik; — Mostar, Konjica, Nevesinje; — Bilek, Stolac, Gačko, Trebinje; — Gorazda, Foča, Visegrád.

Rendszerezített állomány : 4 törzstiszt, 8 I. oszt. százados, 30 főhadnagy és hadnagy, 1 százados és 9 hadnagy kezelőtiszt, 13 számvivő őrmester, 51 kerületi őrmester, 2 őrmester, 213 örsvezető, 2031 csendőr. Összesen 52 tiszt, és 2310 legénység, 8 szárny, 28 szakasz és 262 örs.

A felügyeleti körlet területe : 510°27411 □ Myriameter, a lakosság száma 1,568.092. — Egy csendőrre átlag 22·089 □ kilométer és 678 lakos esik.

A cs. kir. csendőrség állomány-átnézete.

Országos csendő- parancs- nokság	Osztag	Járás	Törzstisztek				Főtisztek				Számvivők	Legénység				
	parancsnok- ságok	Őrsők	Ezredes	Alezredes	Őrnagy	I. o.	II. o.	Főhadnagy	Hadnagy	Őrmester		Őrsvezető	Csendőr	Irodaszolga	Összesen	
						századosok										
1	7	20	267	1	—	—	2	1	2	3	1	27	151	520	2	700
2	18	92	625	1	—	—	7	2	8	3	2	105	337	1341	2	1785
3	8	24	153	1	—	—	1	2	4	2	1	33	150	467	1	651
4	9	34	256	—	1	—	4	2	3	2	2	42	183	596	1	823
5	27	76	483	1	1	3	8	6	10	14	2	94	442	2045	2	2583
6	7	20	158	—	1	—	3	1	1	3	1	26	167	467	1	661
7	4	11	70	—	1	—	1	1	1	1	1	15	74	314	1	404
8	4	12	99	1	—	—	1	—	1	2	1	15	64	250	1	330
9	7	13	112	1	—	—	2	1	5	—	1	18	116	461	1	596
10	3	8	55	—	1	—	1	—	—	2	1	10	50	165	1	226
11	2	5	41	—	1	—	—	—	1	1	1	7	27	100	1	135
12	4	11	78	—	—	1	1	—	1	2	1	15	71	213	1	300
13	5	9	80	—	—	1	1	—	4	1	1	12	81	244	1	338
14	3	7	62	—	1	—	1	1	—	1	1	10	61	163	1	235
Különítmény Pólában	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	6	73	—	81
Összesen	109	342	2508	6	7	7	34	17	41	37	17	432	1980	7419	17	9848

egjegyzés: Ehhez még egy I. oszt. százados, mint segédtiszt a cs. kir. csendőrség felügyelőjénél.

Történeti és statisztikai adatok az 1897-ik évről.

Midőn a haladó idők során ismét egy lefolyt évről számolunk be, az események változatosságának tényét kell megállapítanunk, a mennyiben az előző 1896-ik évnél a közbiztonsági irányban semmi rendkívülit fel nem mutatható viszonyar után újból oly mozgalmak időkét látunk, a melyekre visszaemlékezvén, a szolgálati ténykedésekben rendkívüli erő kifejtést, az intézmény szervezeti beléleténél a haladásban és fejlődésben jelentős mozzanatok, végül oly személyi változásokat észlelhetünk, a melyek a testület történetében emlékezetes jelentőséggel bírnak.

Mindenekelőtt meg kell említenünk a csendőrség felsőbb vezetésében, a felügyelői állásban előfordult változást. Ugyanis Török Ferencz altábornagy úr Ö Nagyméltósága, ki csendőrségi felügyelői minőségében 11 évet meghaladó időn át volt vezető parancsnokunk, megrendült egészségi állapota miatt önelhatározásából nyugalomba vonult s Ö Felsőségének legfelsőbb elhatározása folytán helyébe a csendőrség felügyelőjének teendőivel szentgyörgyi Jablancy Sándor cs. és kir. vezérőrnagy úr lett megbízva. Török Ferencz altábornagy úr Ö Nagyméltósága a következő parancscsal bucsuzott el:

•250. sz./cs. f. 1897.

Tiszti-parancs.

Budapest, 1897. évi augusztus hó 1-én.

Rövid néhány hét mulva teljes 49 éve leszek immár annak, hogy tényleges katonai szolgálatba léptem és ezen hosszú időből több mint 29 évet töltöttem a

csendőrségi testületben; az utolsó 11 éven át pedig a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének teendőit teljesítvén, ezen diszes testületnek élén állani voltam szerencsés.

Ma azonban már egészségi állapotom készletet a nyugalomba vonulásra.

Megvallom, fájó érzés fog el a bucsuvételnél és különösen nehezemre esik a megválás a csendőrségtől, ama testülettől, a mellyel — áthatva annak magasztos hivatásától — oly hosszú időn át együtt működtem, együtt éltem és éreztem, a mellyel — mondhatom — minden gondolatom, az egész lényem egybeforrott.

Némi vigaszt és megnyugvást a válás percében azonban mégis találók és pedig annak tudatában, hogy testületünk — az én legjobb meggyőződésem szerint — fejlődöttiségében és cselekvő képességében ma már oly színvonalra emelkedett, a melyről megnyugvással és bizton önérettel tekinthet a vele szemben mindinkább fokozódó követelményeknek eléje.

Eme örvendetes eredmény pedig, hogy intézményünk — fennállásának aránylag rövid ideje alatt is inkább mostoha, mint kedvező viszonyok között — mégis ennyire haladott; első sorban a csendőrségtisztikar ügybuzgó, céltudatos és fáradhatlan kötelességteljesítésének és közreműködésének köszönhető.

Most tehát, midőn a csendőrség vezetésétől végleg megválok és elhagyom ezen előttem mindenkorra, reádvés és felejthetetlen maradó testületet, — nemcsak kellemes kötelességnek teszek eleget, de a bennem élő igazság- és hála-érzetnek ösztönét is követem azzal, hogy a tisztikar összességének és minden egyes tiszt úrnak különösen is, úgy a legfelsőbb szolgálat nevében, mint a magam részéről, a vezetésem alatt tanúsított kötelességű, ügybuzgó és eredményes szolgálatokért, úgymint a személyem iránt tapasztalt bizalom és ragaszkodásért, ezennel őszinte, hálás köszönetemet és teljes elismerésemet nyilvánítom.

A testület derék altisztjei és csendőreinek ez alka-

lommal teljes elismerésem mellett szintén őszinte köszönetet mondok a miúdig kötelességbű magatartásért és e nehéz szolgálatuk teljesítésében mindenkor tanusított odaadó buzgalom és kitartásért, a melylyel válságos helyzetekben is becsülettel helyt állottak és az intézménynek mindenütt tiszteletet és tekintélyt szereztek.

Mindezek után legbensőbb óhajításom az, hogy a testület minden egyes tagjának ezentúl is kifejtendő komoly törekvését mindig teljes siker kísérje és így e magasatos hivatásu intézmény — mihamarább elérvén a teljes kifejlődöttségét — nagyra buzdító jelzavát: «Híven, becsülettel és vitézül!» tántoríthatatlanul követve, a királynak és hazának mindenkoron biztos támasza és védője legyen.

Isten áldása legyen a csendőrséggel!

Ezen parancsomat az összes tiszti-alosztályoknak közvetlenül adom ki; a legénységnek pedig ugyanez a kerületi parancsnokságok által külön parancsban teljesítalmulag kiadandó lesz».

Jablánczy Sándor cs. és kir. vezérőrnagy úr új állásába az alábbi parancs kibocsátásával lépett.

«336. sz./cs. f.

Tiszti-parancs.

Budapest, 1897. évi október hó 22-én.

Ő császári és apostoli királyi Felseje folyó évi október hó 21-én Budpesten kelt legfelsőbb elhatározásával engemet a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének teendőivel legkegyelmesebben megbízni és a honvédelmi ministerium XVI. ügyosztályának ideiglenes vezetőjévé legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, ezen legfelsőbb intézkedésről a kerületi parancsnokságot részemről azon értesítéssel

helyezem tudomásba, hogy ebbeli teendőimet a mai napon átvettem.

Indítatva érzem magamat ez alkalommal kijelenteni, hogy eltökélt szándékom hivatalbeli elődöm által a csendőrség rendeltetésének legfőbb színvonalára leendő emelése tekintetéből létesített, szorgosan őrzött és fokról fokra fejlesztett állapotot továbbra is hűen ápolva, a közbiztonsági szolgálat tökéletesítésére irányuló eszközök és módok foganatosításával minden kitelhető erőmből törekedni, hogy intézményünk ekként úgy a legfelsőbb szolgálat követelményeinek minden irányban megfeleljen, — valamint a közvélemény további elismerésében is részesüljön.

Ezen czél biztos elérhetése tekintetéből felhivom a kerületi parancsnokságot, hogy törekvésemet nyílt bizalom tanusítása, odaadó s buzgó szolgálatkezelés és legszigorubb ellenőrzés gyakorlása által hathatósan támogassa; — viszont kötelességemnek ismerendem, alárendeltjeim iránt mindenkor részrehajlatlan bírálat mérlegével jóakaratot és minden irányban való gondoskodást tanusítani.»

Felémлитendőknek tartjuk az elmúlt 1897. évben főleg a m. kir. II. és III. számú csendőrkereletek területén újra felmerült agrár-socialis mozgalmakat. Ezen úgy társadalmilag, mint nemzetgazdaságilag immár igen is érezhető s szakadatlan ellenőrzést igénylő, az előző hasonló mozgalmakhoz képest erőben és terjedelemben gyarapodott törekvések erős próbára tették az intézményt. Az előrelátólag tett széleskörű felsőbb intézkedések azonban újra is elejét vették ezen mozgalom elfajulása lehetőségének s így azután az események folyamán a sokszor igen feleségázva volt viszonyok lassan a rendes mederbe terelődtek s az eleinte veszedelmesnek indult mozgalom elmúlt a nélkül, hogy — egy-két sajnós esetet kivéve — ténylegesen közveszélylyé fajult volna. A legfelsőbb hatóságok, az érdekelt gazdaközönség, valamint a törvénytisztelő többi elemek meleg hálával

és kifejezésre juttatott elismeréssel adóztak a veszély elmúltja után azon odaadó, kötelességű és önfeláldozó, kitartó működésért, a melyet a csendőrség tanusított, — megvédve és fentartva a törvényes rendet. —

Az agrár-socialis mozgalom általában is immár állandó figyelmünknek és ellenőrzésünknek tárgyát képezzé s ez irányban üdvös és szükséges a kellő előrelátás és készülődés, nehogy a jövő fejleményei bennünket készületlenül találjanak.

A múlt év folyamán úgy a tiszti, mint a legénységi alosztályok lényegesen szaporítottak, ebből kifolyólag az állomány is jelentősen emelkedett és mindezeknek folyamánya gyanánt a szolgálatkezelés terheinek könnyítése és arányosítása érdekében is mindaz megtörtént, a mit az állam pénzügyi viszonyai jelenleg megengedhettek. — Az országban a közbiztonsági szolgálatot érintőleg felmerülő újabb feladatokkal szemben a bölcs előrelátásnak és gondoskodásnak tárgyát képezi a csendőrségnek megfelelő tovább való fejlesztése is és mindaz, mit a helyzet és viszonyok ez irányban követelnek, a szükséghez és lehetőséghez képest a jövőben is megtörténni fog.

Az alapítványoknál a múlt évben azon jelentős változás állott be, hogy a Csendőrségi Zsebkönyvi Alapnak *alapítványként* történt rendezését a szerkesztőbizottság immár eszközölte s az alapítványnak kamatai — a múlt 1897-ik évben először — tényleg ki is osztattak. — Az ezen alapítványról szóló alapítványi oklevélnek szövegét e helyen annál is inkább örömmel teszszük közzé, mert ebben megkoronázását látjuk mindama áldozatkész és öntudatos törekvéseknek, a melyekben része van testületünk minden egyes tagjának. A 10 év előtt kitűzött cél megvalósítva van, támogatásaul s jutalmául az érdemnek s buzditásaul az iparkodásnak s a hű kötelességteljesítésnek, — és tekintettel ezen üdvös célokra, csak melegen öljathatjuk azt, hogy az eddigi irány és buzgóság a jövőben is fennállva, alapítványunk továbbra is minél inkább gyarapodjék.

Alapító oklevél.

Én, komlós-keresztesi báró Fejérváry Géza, Ő császári és apostoli királyi Felségének valóságos belső titkos tanácsosa stb., mint ez idő szerinti magy. kir. honvédelmi minister, ezenel tudtára adom mindazoknak, a kiket illet: hogy miután az 1886. évi junius hó 23-án 2415/eln. szám alatt kelt engedélyem folytán a m. kir. csendőr tisztek által szerkesztett s az 1887-ik évtől kezdődőleg minden évben megjelent «Magyar királyi csendőrségi zsebkönyv» szerkesztő bizottsága — mely ezen vállalatnak eddigelé évenként eredményezett tiszta jövedelmét, a fennebb idézett megindítási engedély feltételeinek megfelelően kamatozóan összegyűjtötte és évenként a magy. kir. központi állampénztárba beterjesztette, — ezen vállalatnak immár 10 évi fennállása után clérkezettnek látta az időt arra, hogy az összegyűlt összeget, mint alapítványt az alábbiak szerint rendezze s kizárólag a magyar királyi csendőrség javára átadja; s tekintettel arra, hogy a csendőr tisztikar Török Ferenc altábornagy úrnak, a magy. kir. csendőrség első felügyelőjének, — mint a ki a csendőrségi zsebkönyv-vállalat sikeres működésében is legfőbb tényező vala, — elévülhetlen érdemei elismerésül és a személye iránt érzett ragaszkodás és nagyabecsülés kifejezésül marandó emléket kívánván állítani, ezen alapot, most már mint alapítványt, Török Ferenc altábornagy úr nevével öljajtotta elnevezni: — a csendőrségi zsebkönyv-szerkesztő bizottság által elem terjesztett kívánságok figyelembe vételével s általa adott felhatalmazás alapján az alábbi pontokba foglalt alapító oklevelet állítom ki:

I. Az alapítvány neve: «a m. kir. csendőrségi zsebkönyv-vállalat tiszta jövedelméből a m. kir. csendőrség legénység jutalmazására és segélyezésére létesített Török Ferenc-féle alapítvány».

II. A «Magyar királyi csendőrségi zsebkönyv» szerkesztő bizottsága által letett alap vagyona jelenleg:

4 ² / ₁₀ % -al kamatozó egységes osztrák államadóssági kötvényben	---	7200	frt	--	kr.
4 ⁰ % -al kamatozó magyar korona járadék kötvényben	---	8850	"	—	"
takarékpénztárban elhelyezett	---	120	"	—	"
és készpénzben meglévő	---	—	"	23	"

összesen tehát 16170 frt 23 kr.

czárnyi összegből áll, mely kizárólag a jelenben létező hat magyar csendőr-kerület tisztjeinek és legénységének előfizetéseiből létesült «Magyar királyi csendőrségi zsebkönyv» vállalat tiszta jövedelméből alakult.

A «Magyar királyi csendőrségi zsebkönyv» további kiadásából ezentúl még befolyó évi tiszta jövedelmek valamint az alapítvány javára esetleg befolyó önkéntes adományozási, hagyományi vagy egyéb pénzeszettek a honvédelmi minister útján a m. kir. központi állampénztárba az alapítványhoz csatolás végett beszolgáltatandók.

Ezen pénzek, valamint az elmúlt évi jövedelemnek, esetleg fel nem használt, tehát megtakarított és a tőkéhez csatolandó részei lehetőleg jól jövedelmező magyar állami papírokba helyezendők el s ezen alapítvány a m. kir. honvédelmi minister felügyelete alatt a m. kir. központi állampénztárban kezelendő.

III. Ezen alapítványnak rendeltetése az, hogy kamataiból:

1. oly *tényleges* állományu csendőr-legénységi egyének részére, kik magukat a *közbiztonsági* szolgálatban különösen eredményes működés által kitüntetik — a nélkül, hogy ez által a fennálló csendőrségi szabályok szerint esetleg őket megillető egyéb díjakban csorbítást szenvednének — pénzjutalmak adassanak, melyek tizenöt o. é. forintnál kisebb, de ötven o. é. forintnál nagyobb összegben ki nem szolgáltatathatók, —

2. oly rokkant *nyugdíjas* csendőr-legénységi egyének részesüljenek pénzsegélyben, a kik a szolgálatképtelenségüket okozó és szolgálatteljesítésből kifolyólag szerzett, különösen súlyos betegség, sérülés, vagy sebesülés következtében, mint bármi keresetre képte-

lenek, gyámolításra szorulnak, ha évi nyugdíjuk összege kisebb a legutóbb élvezett zsoldjuknál, — és pedig ezek közül első sorban olyanok, a kik önmagukkal annyira tehetetlenek, hogy idegen személy apolása vagy segélykezése nélkül el nem lehetnek. — Az ily rokkantaknak segélye legkevesebb harmincz o. é. forint lehet s legfőlebb azon összegig terjed, a mely nyugdíjuk és előbbi zsoldjuk teljes évi összege között a különbözet.

Úgy az 1. alatti jutalomban, mint a 2. alatti segélyben ugyanazon egyén ismétlenül is részesülhet.

IV. A fennebbi két módozatú czélra az alapítvány kamatjövedelme olykép használandó fel, hogy az évi kamat-jövedelemnek 80 (nyolczvan) % -a feltétlenül a III. 1. pont alatt említett jutalmazásokra, 20 (húsz) % -a pedig a III. 2. pont alatt említett rokkantak segélyezésére fordítandó, — ily rokkantak nem léte esetén azonban ezen 20% kamatjövedelem is a fennebb említett jutalmazásokra fordítandó.

V. A jutalomdíjak és segélyek minden év augusztus hó 18-án mint Ő császári és apostoli királyi Felségének legmagasabb születése napján osztandók ki.

A magy. kir. csendőr-kerületi parancsnokságok előterjesztése alapján a jutalomdíjakat, melyeknek összegét a m. kir. honvédelmi minister szabja meg, ugyanő adományozza.

A segélyre szorult rokkant egyének kiszemelése iránt a m. kir. honvédelmi minister hivatalból külön intézkedik és az egyénenként nyújtandó segélyek összegét is ő határozza meg.

VI. Azon nem remélt esetben, ha a m. kir. csendőrség feloszlattatnék avagy megszűnnék: ezen alapítvány — lehetőleg hasonló feltételek mellett — azon közigazgatási szervezetre javára fordítandó, a mely a m. kir. csendőrség. helyébe lépve, a közbiztonsági szolgálatot teljesíti.

VII. Az alapítványt harmadik személyek irányában, különösen annak jogi ügyeiben, az azon idő szerinti m. kir. honvédelmi minister képviselendi.

VIII. Ezen alapító oklevél négy egyenlő példányban állíttatott ki és ezek közül egy példány a m. kir. honvédelmi ministeriumban a számvevőségénél, egy példány a m. kir. belügyministeriumban, a harmadik a csendőrségi felügyelőnél, a negyedik pedig a m. kir. III. számú csendőr-kerületi parancsnokságnál helyeztetik el megőrzés végett.

Kelt Budapesten, 1897. április hó 30-án.

Báró Fejérváry Géza, s. k.

A csendőrségi alapok jelen állása a mult évben ösmertetett vagyoni mérleggel szemben, az alapítvány-szerű kiadások eszközölése mellett, a következő:

	1895.	1896.	gyarapodás
	év végén		
	frt	frt	frt
1. Csendőrségi jelvény-pótdij-alap	58746·86	59072·62	325·76
2. Csendőrségi jutalmazási alap	20094·30	20209·45	115·15
	1896.	1897.	
3. Dombrádi Nagy Gyula és neje szül. Berndt Ilonka alapítvány	3000—	3062·19	62·19
4. Török Ferencz-féle alapítvány	15456·46	17770·23	2313·77

Az 1896/7. év folyamán ujjonnan a következő osztályok állíttattak fel:

a) szárnyparancsnokságok:

a III. számú csendőrkerületben:

Zilahon --- --- --- 1897 szeptember 1-vel

az V. számú csendőrkerületben:

Nyitrán és Besztercebányán 1897 szeptember 1-vel

a VI. számú csendőrkerületben:

Győrött --- --- --- 1897 október 1-vel

b) szakaszparancsnokságok:

a II. számú csendőrkerületben:

Ó-Becsén --- --- --- 1897 augusztus 1-vel

a III. számú csendőrkerületben:

Orosházán --- --- --- 1897 szeptember 1-vel

a IV. számú csendőrkerületben:

Késmárkon --- --- --- 1897 szeptember 16-vel

az V. számú csendőrkerületben:

N.-Szombatban és Rozsnyón 1897 szeptember 1-vel

a VI. számú csendőrkerületben:

Dombóváron --- --- --- 1897 október 1-vel

c) őrsparancsnokságok:

az I. számú csendőrkerületben:

Šzurduk-szorosban 5 fővel 1897 szeptember 1-vel

Ároklján --- 5 « 1897 november 1-vel

a II. számú csendőrkerületben:

Moholon	}	5—5 fővel	1897	augusztus	1-vel
Garán					
Mélykuton Csókán					

Szerb-Eleméren	}	5—5 fővel	1897	augusztus	1-vel
Tumérfalván					
Méhádikán					

a III. számú csendőrkörületben:

Abád-Szalókon	} 5—5 fővel 1897 szeptember 1-vel
Turkevén	
Tataroson	
Szalacson	

a IV. számú csendőrkörületben:

Alsó-Meczenzéfén	5 fővel 1897 szeptember 16-vel
Fridmanon	5 „ 1897 október 1-vel
Valóczon	5 „ 1897 „ 1-vel

az V. számú csendőrkörületben:

Cseklészen	} 5—5 fővel 1897 szeptember 1-vel
Czifferen	
Német-Prónán	
Verbón	
Pereden	
Komjátón	

a VI. számú csendőrkörületben:

Szászváron	} 5—5 fővel 1897 október 1-vel
Decsen	
Zombán	
Pinczehelyen	
N.-Német-Szt-Mihályon	5 fővel 1897 november 1-vel

Örsök létszáma felemeltetett:

az I. számú csendőrkörületben:

1 örs létszáma ... 1 fővel

a II. számú csendőrkörületben:

1 örs létszáma ... 1 fővel

a III. számú csendőrkörületben:

2 örs létszáma ... 1—1 fővel

a IV. számú csendőrkörületben:

7 örs létszáma ... 1—1 fővel

1 „ „ ... 2 „

Áthelyezettek:

a lengyeltóti szakaszparancsnokság *Marczaliba*
1897 szeptember hó 1-én, továbbá:

az I. számú csendőrkörületben:

az uj-sebeshelyi örs *Kitűlre* 1897 jan. 1-vel

a IV. számú csendőrkörületben:

a hidas-németii örs *Ginczre* 1897 ápr. 1-vel
a kápolnai „ *Kadlba* „ szept. 1-vel
a tiszta-igari „ *Tisza-Örsre* „ okt. 1-vel

az V. számú csendőrkörületben:

a taksonyi örs *Galántára* 1897 ápr. 1-vel
az uj-szónyi „ *Ácsra* „ nov. 1-vel
a duna-szerdahelyi „ *N.-Údvarnokra* „ szept. 1-vel

Létszám leszállított:

az I. számú csendőrkörületben:

1 örs létszáma ... 1 fővel

a VI. számú csendőrkörületben:

2 örs létszáma ... 1—1 fővel
1 „ „ ... 2 fővel

Végül csendőrkülönítmények működtek:

az I. számú csendőrkörületben:

Görbepataknál 5 fővel 1896 ápr. 1-től 1897 máj. 31-ig
Porceseden 3 „ „ márcz. 10-ike óta fenáll
F.-Szálláspatakon 5 „ 1897 jun. 12-től jul. 24 ig
Tusnádon (fürdő) 2 fővel
Előpatakon „ 3 „
Bálványoson „ 3 „ a fürdő-idény tartamán át
Málnáson „ 2 „
Zajzonban „ 2 „

a II. számú csendőrkörületben:

M.-Bánhegyesen	10 fővel	1897 jun.	20-tól aug. 29-ig
Bács-Földváron	5 " "	" "	25-től szept. 4-ig
Rodr.-Keresztúron	8 " "	" "	22-től szept. 2-ig
Ó-Kéren	8 " "	" "	23-tól jul. 29-ig
Ó-Verbászon	10 " "	" "	23-tól szept. 4-ig
Tataházán	7 " "	" "	26-tól jul. 28-ig
Bács-Madarason	10 " "	" "	24-től szept. 1-ig
Kunbaján	6 " "	jul.	1-től aug. 28-ig
Bikityen	10 " "	jun.	27-től " 10-ig
Mélykuton	8 " "	" "	29-től jul. 31-ig
O-Moraviczán	8 " "	" "	26-tól aug. 18-ig
Berger-majorban	6 " "	" "	29-től jul. 23-ig
Eleméren	8 " "	" "	21-től " 31-ig
Szerb-Aradácson	8 " "	" "	22-től " 25-ig
Dárdányon	8 " "	jul.	22-től " 27-ig
Nagy-Gájon	6 " "	jun.	22-től " 10-ig
Uj-Décse	6 " "	" "	22-től " 22-ig
Dolován	8 " "	" "	22-től jun. 30-ig
Mokrinban	8 " "	" "	22-től jul. 28-ig
Csókán	8 " "	" "	22-től " 31-ig
Tordán	8 " "	jul.	11-től " 30-ig
Basahidon	8 " "	jun.	22-től " 23-ig
Oroszlámoson	8 " "	jul.	2-től " 25-ig
Kostélyon	5 " "	aug.	1-től
Marillavölgyben	5 " "	máj.	16-tól szept. 30-ig
Nagy-Gájon	6 " "	jun.	22-től jul. 20-ig

a III. számú csendőrkörületben:

Püspök-fürdő	4 fővel	a fürdőidény tartamán át
Bihar-Füreden	4 " "	" " " " " "
Füzes-Gyarmaton	4 " "	1897 május 1-től okt. 25-ig
Vésztőn	4 " "	" " " " " "
Czibakházán	5 " "	junius 20-ika óta fenáll
Versegen	4 " "	július 1-je " "

a IV. számú csendőrkörületben:

a rank-herleini	--- ---	} fürdőkben, 2—2 fővel a fürdő évadon át,
a bártfai	--- ---	
a szobránczi	--- ---	
az erdőbényei	--- ---	

a tátra-lomniczi üdülő helyen 1897 máj. 1-től szept. 30-ig
a virágvölgyi " " " jul. " aug. 31-ig
a krompachi vasgyárban 6 fővel állandóan
Fridman községben 4 fővel állandóan az örs felállításáig

az V. számú csendőrkörületben:

Tr.-Tepliczen (fürdő)	5 fővel,	a fürdő évadon át,
N.-Maroson	2 " "	1897 jun. 1-től szept. 28-ig,
Szt-Antalon	3 " "	egész éven át,
Brezován	3 " "	" " " " " "
Szliácson (fürdő)	2 " "	a fürdő évadon át,
Fenyőházán	2 " "	1897 jun. 1-től szept. 30-ig,
Koritniczán (fürdő)	2 " "	a fürdő évadon át,
Csorbatón (fürdő)	2 " "	" " " " " "
Stepánon	3 " "	1896 máj. 18-től 1897 jul. 4-ig,
Nagy-Kéren	4 " "	egész éven át.

a VI. számú csendőrkörületben:

az almadii	--- ---	} fürdőkben, 2—2 fővel a fürdő-évadon át,
a siófoki	--- ---	
a tarcsai	--- ---	
a hévízi	--- ---	
a balatonfüredi	--- ---	
a tarkányi	--- ---	a brennbergi köszénbánya telepen 3 fővel állandóan.

A magyar kir. csendőrség rendszerezett

Csendőr- kerület	Ezredes		Alezredes		I. százada- dos	II. százada- dos	Főhadnagy		Számvivő		Örmester			Őrvezető						
	I.	II.	I.	II.			I.	II.	Főhadnagy	Hadnagy	I.	II.	Főhadnagy	Hadnagy	Főalag	alag	összesen	Főalag	alag	összesen
					összesen	összesen														
I.	1	1	1	1	8	27	1	1	74	74	210	210								
II.	1	1	1	1	6	18	1	1	29	18	47	141	25	166						
III.	1	1	1	1	8	18	1	2	40	19	59	120	53	173						
IV.	1	1	1	1	6	20	1	1	56	3	59	161	12	173						
V.	1	1	1	1	6	18	1	1	49	49	150	150								
VI.	1	1	1	1	7	19	1	1	47	47	189	189								
Összesen	6	6	6	6	27	14	60	60	3	3	3	4	295	40	335	971	90	1061		

Ehhez a m. kir. horv.-szlav. csendőrség

Horvát- szlavin.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
	1	1	1	3	1	8	6	1									36	36	200	200
Főösszeg	7	7	7	30	15	68	66	3	4	3	4	331	40	371	1171	90	1261			

Tisztikar.

Török Ferenc tábornagy.

A katonai pályán eltöltött félévszázados, érdemekben gazdag működésnek méltó befejezését jelezte Ő csász. és apostoli kir. Felségének azon legmagasabb ténye, midőn 1897. évi augusztus 24-én kelt legfelsőbb elhatározásával Török Ferenc altábornagy ur ő Nagyméltóságának, saját kérelme folytán nyugalomba vonulása alkalmából, a tábornagyi címet és a Lipót-rend középkeresztjét legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

állománya 1897. évi november hó 1-vel.

Csendőr			Főösszeg							Ö r s			Polgári alkalm.			
Főalag	alag	összesen	Tiszt	Legénység ör- mestertől lef.			Szolgálat, ló	Számny	Szakasz	Tiszti különitn.	Pótló-keret	Főalag	alag	összesen	Irnok	Irodaszolg.
				Főalag	alag	össz.										
1317	1317	40	1601	1601	8	25	238	238	1	2						
734	178	912	29	904	221	1125	221	6	16	145	36	181	2			
672	299	971	32	832	371	1203	366	6	16	1	1	136	58	194	2	
877	77	954	31	1094	92	1186	92	6	18	187	14	201	1	2		
769	769	29	968	968	6	16	168	168	2							
889	889	31	1125	1125	7	17	205	205	1	2						
5258	554	5812	192	6524	684	7208	679	39	108	1	1	1079	108	1187	3	12

ideiglenesen rendszerezett állománya.

761	761	22	997	997	4	12	220	220	2							
6019	554	6573	214	7521	684	8205	679	43	120	1	1	1299	108	1407	3	14

Hosszu időnek nehéz küzdelmek között megérett gyümölcse a katonai életben a legmagasabb állások elfoglalhatása és itt csakis lépésről-lépésre, fokról-fokra, minden alkalommal az érdemességnek újra is bebizonyítása által lehetséges a haladás és a mind magasabb rendfokozattal együtt járó mindnagyobb kötelemeknek a szigorú kívánalmakhoz mérten mindenben való megfelelés képezi csak az alapot és jogcímet a továbbhaladásra.

Azon közel 50 évet megüto szolgálati idő is, a mely után Török tábornagy ur ő Nagyméltósága ezen magas katonai méltóságot elérte, szakadatlan

láncolata a terhes szolgálati működések között ki-
küzdött közhasznú eredményeknek.

Murai és köröstarcsai Török Ferencz tábornagy
nr ő Nagyméltósága született Csik Szeredán 1832
január 29-én. Szülei őt a katonai pályára szánván,
eleitől kezdve katonai intézetben, az olmüci had-
apród-iskolában nevelkedett, honnan mint hadapród-
römerster 1851-ben a cs. és kir. 41. gyalogezredhez
besoroztatott, hadnagygyá 1852 december 23-án lép-
tetett elő a cs. és kir. 6. gyalogezredhez. 1857-ben
áthelyeztetvén a csendőrséghez, itten a 7., 6. és 8-ik
csendőr-ezredek állományában mint szakaszparancs-
nok Nagy-Váradon. Aradon, Butynban, újra Aradon
s Kaposvárott állomásozott. 1866-ban kiütvén Porosz-
ország ellen a háboru, mint százados helyeztetett
vissza a cs. és kir. 34. gyalogezredhez s ezen ezred-
ben mint századparancsnok harcolván végig a had-
járatot, résztvett a podoli és jicini ütközetekben és
az utóbbiban súlyosan meg is sebesült. Ezen évben
legfelsőbb dicsérő elismeréssel kitüntettetett a had-
járatban tanusított kötelességű és vitöz magartár-
sáért és a katonai érdemkereszttel a Homogygyeében
fenforgott zavaros közbiztonsági viszonyok helyre-
állítására körül szerzett érdemeiért. A m. kir. honvéd-
ségnek 1869-ben történt szervezésénél a közös had-
seregből átlépett a honvédséghez s a Kézdi-Vásárhelyi
állomásozó 24. zászlóalj parancsnokává neveztetett
ki, majd pedig 1872. évi november 1-jével őrnagygyá
léptettetvén elő, a deési 32-ik zászlóalj parancsnokává
lett. Ezen rendfokozatában 1873-ban egyszersmind
mint a tisztképző iskola vizsgálónöke is működött;
általában tehát felette tevékeny részt vett a honvéd-
ség első szervezésének nehéz munkájában. Midőn
pedig a magyar kormány 1876 május 1-jével átvette
a cs. és kir. közös hadügyértől az akkori erdélyrészi
csendőrséget — a mely az ország területén 1850 óta
felállított, de később feloszlatott csendőrparancs-
nokság közül egyedül maradt működésben — ezen
testületnek parancsnokává 1876 június 26-ával Török

Ferencz őrnagy, a csendőrség állományába való át-
helyezés mellett, neveztetett ki. Azon nehéz viszo-
nyok között, a melyek az erdélyrészi csendőrparancs-
nokságnál akkor fenforogtak, sikerült mégis a kitünő
vezetésnek minden rázkódtatás nélkül elérni azon
eredményt, hogy e parancsnokság ugy természetben,
mint személyi viszonyaiban is teljesen magyarrá
alakult át s az intézmény oly kitünően működött,
hogy midőn az anyaországban a közbiztonsági viszo-
nyokban beállott bomlászerű állapotok folytán az
akkori kormány kezdeményezésére a csendőrségi
intézménynek Magyarország többi részére való kiter-
jesztése is elhatározatott s e czéllól a közbiztonsági
szolgálat szervezéséről szóló 1881: III. t.-cz. meg-
hozatott: az erdélyrészi csendőrparancsnokságnál az
1877 május 1-jével alezredessé és 1880 november
1-jével ezredessé előléptetett Török Ferencz ezredes
által — ki 1882-ben hosszas és jeles szolgálatai el-
ismeréséül a 3. osztályú vaskorona-renddel is kitün-
tetve lön — előkészítette megszállás az ő vezénylete
alatt a szegedi csendőr-kerület területére 1882 jan.
1-jével, innen folytatólag, szintén az ő vezetése alatt,
a budapesti és kassai csendőr-kerületek területére
1883 január 1-jével s végül a pozsonyi és székes-
fejérvári csendőr-kerületek területére 1884 január
1-vel megtörténhetett. A nagy mü be volt fejezve s
ezen időpont óta a Magyar Szentkorona területén —
a törvényhatósági joggal felruházott városok ki-
vételével — a közbiztonsági szolgálatot a csendőrség
látja el s ez hatalmas s rendíthetetlen oszlopa és kép-
viselője a magyar állameszmének is.

Mindezen megszállások szervezésében az oioszláu-
részt Török Ferencz ezredest illette, kinek általában
szerencsés szervezési képességeinek érvényesítésével
ezen új intézménynek a magyar közéletbe való be-
vezetésénél, sikerült azt minden rázkódtatás nélkül
olykép megteremteni, hogy az intézmény mihamar
otthonossá lön s áldásos tevékenységével már eleitől
fogva közelismerést vivott ki magának. A csendőrség

szervezése körül ekképen szerzett kimagasló érdemeiért Török Ferencz ezredes 1884-ben a legfelsőbb megelégedés kifejezésével lett legmagasabban kitüntetve.

A csendőrség hatásköre ily módon már az egész ország területére kiterjedvén: szükségessé vált az az iránt való gondoskodás is, hogy a testületben a szolgálatkezelésnél, a személyi, fegyelmi és katonai ügyeknek intézésénél egyöntetű és egységes vezetés érvényesüljön. Ismét csak Török Ferencz ezredesre esett a választás, ki ez okból 1886-ban a honvédelmi ministerium csendőrségi ügyosztályának vezetőjévé nevezetvén ki s egyuttal a csendőrség felügyelőjé-nek teendőivel bízattván meg, ezen minőségeiben a honvédelmi miniszternek segédközegévé lön. Ezen állásában, a melyben érte 1886. november hóban vezérőrnagygyá, 1891-ben pedig altábornagygyá történt előléptetése, töltött el Török tábornagy ur ő Nagyméltósága 11 oly évet, a mely időszak a csendőrség történetében örökbecsű marad azért, mert alkotásai, személyes befolyása és bölcs közreműködése eredményezték azt a magas színvonalon álló működést s minden ízében tösgyökeresen magyaros kitünő szellemet, a mely jellemzi testületünket. Mert örvendetes tény az, hogy intézményünknek már egy évtizednyi működése alatt is sikerült magát annyira megkedveltetni, katonai igazságos szigorra, önfeláldozó tevékenysége és eredményes működése által, hogy immár az évi költségvetésnek az országgyűlésen való tárgyalása alkalmából minden árnyalatu párt egyhangulag támogatja a kormányt intézményünk tovább fejlesztésére irányuló törekvésében.

Ő cs. és apost. kir. Felsője 1891. évi február 6-án kelt legfelsőbb elhatározásával Török Ferencz vezérőrnagy urnak hosszú, eredménydus és kitünő szolgálatai elismerésül a Lipóttrend lovagkeresztjét legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

A csendőrségi felügyelő állása azonban nem csak dicszes, hanem felette terhes, sokoldalú követelmé-

nyeket támasztó állás is. Alig van egyén, ki Magyarország területét oly behatóan ismerné, mint Török tábornagy ur ő Nagyméltósága, a ki egyfolytában hónapokig is tartott szemleutazásainál az örsök elszórt elhelyezései folytán 11 év alatt ismételten megfordult minden vidéken s bizonyára ezen hónapokon át tartott utazások fáradalmai lényegesen hozzájárultak ahhoz, hogy egészsége végre is annyira megrendült, miszerint eddigi fáradságos működését már nem folytathatta és saját elhatározásából visszavonult nyugodni egy hosszú és a rendes mértéket jóval meghaladó, eredményekben gazdag munkás életnek fáradalmaival.

A visszavonulás külsőségei méltó összhangban állottak az érdemdus multtal. Ő Felsőjének mult évi augusztus 24-én, Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával Török altábornagy ur ő Nagyméltósága elnyerte a czimzetes tábornagyji jeleget és számos érdemrendjeleihez s kitüntetéseihez még a Lipóttrend középkeresztjét is. Ezt megelőzőleg azonban tisztikarunk, a melyet ő nevelt s a melybe az intézmény vezetésénél érvényesülő s oly szép eredményeket szülő különösen mintaszerű kötelesség-hű szellemet ő öntött belé s a melyet a trón és a haza javára oly dicsőséges eredménnyel vezetett: meghatón bucsuzott el nagyrabcsült és szeretett parancsnokától, ki a kötelességeknek teljesítésében teljes életében mindig önmagára róttá a legnehezebb feladatokat; ilyképen szolgálva követendő mintakép gyanánt alárendeltjeinek.

Mult évi augusztus 9-én az ország minden részéből a m. kir. és m. kir. horvát-szlavon csendőrség tisztikarának mintegy 90 tagja a budapesti Aggteleki utcában fekvő csendőrségi laktanyában gyülekezvén, az oda küldöttés utján meghívott altábornagy ur ő Nagyméltóságához a tisztikar nevében Stesser György ezredes ur a következő bucsubeszédet intézte:

„Nagyméltóságú Altábornagy Ur, Kegyelmes Urunk! Mai megjelenésünk Nagyméltóságod előtt azon, reánk

néve valóban mélyen elszomorító alkalomból történik, hogy Nagyméltóságod — mint a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője — ezen magas állásától végleg megválni és nyugalomba vonulni méltóztatik. Mi — a csendőrség egész tisztikarának képviselőitében itt egybegyűltek — kik mindannyian szerencsések voltunk Nagyméltóságodnak, mint a csendőrség első felügyelőjének vezetése alatt szolgálhatni, közvetlenül tapasztaltuk ezen vezetésnek czéltudatos bölcseségét és hivatottságát, előljárói igazságszeretetét és jóakaró méltányosságát: tehát legjobban tudjuk és érezzük azt, hogy mit veszünk mi magunk, mit veszít az egész csendőrség Nagyméltóságod távozásával. A mi veszteségünk valóban nagy és súlyos és a legtalálóbban, legjobban azon — mindnyájunkban gyökeret vert — közmegegyezőségi tényeivel jellemezhető, mely szerint a csendőrségi intézmény és Török Ferenc altábornagy két, egymást kiegészítő, egygyé vált fogalom, — mert hiszen csendőrségünknek mai fejlődöttsége és elismert értéke egyenesen Nagyméltóságodnak a műve! Nagyméltóságod tehát nyugodt lélekkel és magas önértéssel, bátran tekinthet vissza a mögötte lévő hosszú szolgálati pályára, mert valóban el nem évülő érdemek és eredmények díszítik azt. Engedje meg ezeket után Kegyelmes Uram, hogy az egész tisztikar nevében, keresetlen, de annál őszintébb érzésből eredő szavakkal hálás köszönetünket fejezzem ki, első sorban is azon — valódi katonai szellemtel áthatott — igazságos jóakaró és gyengeségeinkkel szemben méltányos vezetéseért, a melyben Nagyméltóságod bennünket mindenkor részesíteni kegyeskedett, de egyszersmind szolgálati ismereteink azon gyarapításaért is, a melyet egyedül Nagyméltóságod szak tudásából és gazdag tapasztalataiból voltunk szerencsések merithetni. Kérjük végül Nagyméltóságodat, méltóztatásuk minket nagybecsű kegyeiben és atyai jóindulatában továbbra is megtartani, a minthogy bennünket mindvégig az őszinte ragaszkodás, a hódoló

tisztelet és hálás emlékezet érzete fog Nagyméltóságod magas személyéhez fűzni, a mely igaz érzületünknek látható jelülül kérjük még Nagyméltóságodat, az itt felajánlott szerény emléket tőlünk kegyesen elfogadni.

Aldja meg az Ég Kegyelmes Urunkat egészséggel és meglegedettséggel!

Altábornagy ur ó Nagyméltósága a következő megható bucsuszókat intézte a tisztikarhoz:

„Megtöredjenek uraim, ha e perczben, midőn önöktől ugyszólván örökre bucsut veszek, a mély meghatottság és elérzékenyülés behatása alatt nem talaom meg a helyes szavakat, melyek belső érzelmeimnek valódi kifejezését híven tolmácsolják és ezért ne kicsinyeljék egyszerű, de szívből eredő köszönetemet a mai megjelenésükben nyilvánuló megtiszteltetésért. 49 évi szakadatlan szolgálat után most már időszerűnek találtam, hogy fiatalabb erők helyt adjak, mert — a mint önök is jól tudják, uraim — a mi szolgálatunkkal járó szünetnélküli tevékenység és működés fiatal lév és lelkesedéstől áthatott teljes testi és lelki erőt követel; ilyen pedig, agg koromnal fogva, sajnos, de ezentul már én alig lennék képes kifejezni. Megvallom, fájó szívvel bár, de nyugodt lélekkel válok meg a csendőrségtől, ezen magaszot hivatásu intézménytől, melynek érdekeit mindig szívemen hordoztam, melynek emlékezete mindenkorra kedves és felejtetlen marad előtem. Nyugodt a lelkem, mert ellenszenv vagy boszu engem soha sem vezérelt tetteim és intézkedéseimnél; törekvésem mindig az volt, mindenkinek egyformán igazságot szolgáltatni és mindenkinek ügyetbaját lelkiismeretesen tárgyalni. Ha mindenek daczára mégis hibáztam volna: ezt kizárólag emberi gyarlóságomnak kérem betudni. Stesser ezredes ur, hozzám intézett meleg érzésű bucsuszavaiban érdemeimről és elért sikereimről is sziveskedett megemlékezni. Uraim! ha érdemeim vannak és parancsnoklásom alatt különös eredmények érettek el, ezeket

mind az önök odaadó támogatásának, az önök katonai kötelességérettől áthatott hazafias buzgalmának, czéltudatos, értelmes és erélyes működésének köszönhetem és meg vagyok győződve, hogy önök az intézmény és közszolgálat érdekében ezen dicséretes tevékenységüket továbbra is folytatni fogják. Mindezekért fogadják tehát uraim, ez alkalommal is őszinte, hálás köszönetemet. Mondhatom, valódi lelki örömömre szolgál a távozásom alkalmából mindenfél, de főképen a csendőrségi tisztikar részéről személyem iránt kifejezett közelismerés, nagyrabecsülés és ragaszkodás: és ezt tekintem szerény törekvéseim legbecesebb jutalmának. A nekem most felajánlott, nem csak értékes, de valóban remek emlékmű azonban uraim, már oly rendkívüli meglepetés nekem és annyira megható bizonyítéka az önök kegyeletes érzelmeinek, hogy azt meghálálni egyszerűen nem tudom: — erre már igazán nem találok szavakat és így csak nagyon, de nagyon köszönöm a drága, szép emléket: éltem végeig a legnagyobb becsben fogom azt tartani. Most pedig a tisztikar minden egyes tagjának további életpályájára sok szerencsét és boldogságot szivemből kívánva; kérem az urakat, engemet becses emlékezetükben továbbra is megtartani.» E szavak után altábornagy ur ő Nagyméltósága a jelen volt tiszték és hadapródok mindenikétől meleg kézzorítással bucsuzott el.

Megható volt a bucsu és a sok szemben megcsillant könyök bizonyosságai annak, hogy muló időknek tűnő emlékei közül fényesen ragyognak ki majdan későbbi években ezen bucsuzásnak mély benyomásai, tanúságot téve azon igaz és őszinte ragaszkodásról, melyet Török altábornagy ur ő Nagyméltósága a csendőrség szervezése és vezetése s az ország közbiztonsági állapotának helyreállítása körül szerzett örökbecsű érdemei által méltó módon vivott ki magának.

Ezek után nyomban a tisztikart Török altábornagy ur ő Nagyméltóságával együtt Ellinger fényképező a laktanya udvarán sikerülten lefényképezte, ily mó-

don megörökítvén a ritka látványt, hogy a csendőrtisztikarnak majdnem fele együtt látható.

Este 8 órakor a Metropol szállóban a tisztikar, Jablánczy Sándor tábornok urral az élén, bucsulakomára gyült egybe, melynek fényét emelte Gromon Dezső honvédelmi államtitkár ur ő Nagyméltóságának megjelenése és részvétele, ki a lakoma folyamán, mint első főköszöntő, poharát emelve, magas állásának hivatottságával emelkedett, szép szavakban méltatta altábornagy ur ő Nagyméltóságának kimagasló érdemeit, mire altábornagy ur ő Nagyméltósága a következő felkösztöntvel válaszolt:

«Nagyméltóságú államtitkár Ur, kegyelmes Uram! Mindenekelőtt méltóztassék ugy a magam, mint a csendőrség tisztikara részéről azért, hogy bennünket mai kitüntető megjelenésével megtisztelni kegyelmedett, igaz szívből eredő meleg köszönetünket szívesen fogadni. Mint a csendőrségi ügyek vezetője, több mint 11 évig voltam szerencsés Nagyméltóságodnak közvetlen rendelkezése alatt szolgálni. Most, midőn a hivatalos működésemtől végleg megválok, igaz örömmel ragadom meg a bucsualkalmat arra, hogy a csendőrtisztikar előtt is kijelenthessem azon örvendetes tapasztalatomat, miszerint Gromon Dezső államtitkár ur ő Nagyméltósága már az első pillanattól kezdve, intézményünk iránt nem csak a legélénkebb rokonszenves érdeklődésrel viseltetett, hanem ugy az intézménynek, mint minden tagjának érdeké és javát is minden alkalommal bölcsen és jóakarattal méltatva, azt magas állásának súlyával mindenko hathatósan előmozdítani kegyeskedett, ugy hogy — röviden szólva, de minden nagyzás és hízeltés nélkül — teljes meggyőződéssel mondhatom azt, miszerint csendőrségnek őszintébb és igazabb barátját és j akaróját — mint ő Nagyméltósága — nem ismere Midőn tehát ezért az egész csendőrség mélyen érze hálás köszönetét tolmácsolnám, legyen szabad azo tiszteletteljes kérésemet is hozzáfűggeszteni, hog Nagyméltóságod ezen jóakaratteljes hajlamaiban in

tézményünket továbbra is megtartani kegyeskedjék. Nagyméltóságod valóban nagyon is elismerő szavait, melyekkel az én szolgálataimat és különösen a csendőrség érdekkörében kifejtett szerény törekvéseimet méltatni kegyeskedett, csakis a legmelegebb hálás köszönettel fogadhatom, a mennyiben magas előjáróim elismerésében mindig csak a lelkemnek igazán jól eső erkölcsi jutalmát látom annak, hogy hosszú szolgálati pályámon — ezt nyugodtan kimondhatom — mindenkor csak a legfelsőbb szolgálat érdekeinek előmozdítása volt egyedüli igyekezetem. Most pedig Uraim! nem egyszerűen szokásból, hanem igaz érzelmemet követve, emelem poharamat, midőn igaz szívemből kívánom, hogy a Mindenható a mi szeretve tisztelt jóakarónkat Gromon Dezső államtitkár ur ő Nagyméltóságát egészséggel és boldogsággal megáldja és őt a hazának díszére és a csendőrség javára még igen sokáig éltesse!»

Majd a tisztikarra emelvén poharat, Török altábornagy ur ő Nagyméltósága ekként szólott:

«Uraim! Mindig szomorú és fájdalmas a válás, még pedig annál inkább, mentől hosszabb és bensőbb volt az összetartozás viszonya. Én is a válásnak mélyen fájó benyomása alatt állok most itt — a csendőrtisztikarnak vajmi ritkán együtt lehetőt ily nagy részét magam előtt látva — hogy a csendőrségtől, ezen díszes testületől, melynek hosszú szolgálati pályám javarészét szenteltem, végbucsut vegyek. Hogy minő érzéseket és kívánságokat táplálók az egész testület és különösen a tisztikar iránt, hogy mit köszönhetek ezen tisztikar lelkes közreműködésének és odaadó támogatásának: mindezt már bővebben kifejeztem és közzétettem bucsuparancsomban, valamint ma délelőtt tartott bucsubeszédemben. Bocssássanak meg tehát uraim, ha most mégis felszólalok; de nem tehetem, hogy ezen utolsó bajtársias együttléltünk alkalmával legalább azt, a mi leginkább szívemen fekszik, ne ismételjem. Még egyszer lelken mélyéből köszönöm minden egyesnek az urak közül

a vezetésem alatt tanúsított eredményes munkálkodását, valamint a személyem iránt mindenkor nyilvánult őszinte bizalmat és hűség ragaszkodást, de különösen még az ezen érzelmeik látható jeléül nekem felajánlott, előttem örökbecsű műemléket. Igaz szívből kívánom mindnyájoknak a legjobb előhaladást, adjon a Mindenható önöknek, családjaikkal együtt, egészséget és boldogságot! Tartsanak meg engemet szíves emlékezetükben, a mint hogy én a csendőrséget és derék tisztikarát soha feledni nem fogom. Az Ég áldása kísérje további működésüket, éljen a csendőrtisztikar!»

A válás okozta hangulatnak őszinte kifejezését tolmácsolta még Török altábornagy ur ő Nagyméltóságának a honvédelmi ministerium XVI. ügyosztályában hosszú időn át alatta működött munkatársa, az ügyosztály helyettes vezetője, Reinle Gábor ezredes ur is, ki a következő pohárköszöntővel ünnepelte bucsuzó előjáróját:

«Uraim! A csendőr tisztikarnak nagyon is emlékezetes marad a mai nap, a melyen első felügyelő-jétől, mély sajnálatára, bucsut kellett vennie. Mindaz a mit ezen komoly alkalomból szépet, jót és igazat mondani lehetett és a mi mind nekünk többieknek is lelkünkben szólt, erre hivatott ajkáról megható bensőséggel már elhangzott; és mégis, bocsánatot kérek e szerénytelenségemért, de nem tudom szó nélkül megállani. Kedves kötelességemnek tartom ugyanis, hogy Török Ferenc altábornagy ur ő Nagyméltóságának az itt egybegyűlt tisztikar színe előtt is mélyen érzett hálával megköszönjem azt, hogy éveken át közvetlen tanuja lehettem az ő soha nem lankadó úgyszeretetének, szívós kintartásának és önfeláldozó, példás munkásságának, hogy tanulhattam az ő magas szaktudásából és intézkedéseinek bölcseségéből, hogy ő benne magam előtt láthattam az igazán hivatásának élő férfiú megtestesülését, valódi mintaképét. Mindezekkel szemben tehát én csak azt kívánhatom, hogy előttünk mindvégig felejtethlen

maradó első felügyelőnknek ezen magasztos példadadását — az ő emlékének megerősítésére és izgatásunknak javára — mi mindnyájan hiven és kegyelettel követni igyekezzünk! Isten áldja, Isten tartsa a mi szeretve tisztelt első *felügyelőnk*ket!»

Elmult a szép ünnepély s a tisztikar a szélrözsa minden irányába széjjeloszlott az országba, magával vive volt felügyelőjének utolsó buzdítását és halad tovább azon az uton és abban az irányban, a melyen és a melyben volt parancsnoka évtizedeken át a trón és a haza dicsőségére vezette.

*

A tisztikar által emlékül felajánlott szoborművet midőn mellékelten bemutatjuk, megemlítendőnek tartjuk azt, hogy e szép tárgy a magyar műtövösség terméke. Tervezője és elkészítője Link István budapesti udvari műtövös. Az egész szobormű 65 ctm. magas. A zöld márvány talapzaton Török Ferencz altábornagy ur ő Nagyméltóságának tömör ezüst — állásban és arcban hűen eltalált — alakja látható; lenn jobbra egy gyalog, balra egy lovas csendőr. A talapzat elő részén a következő, ezüst lapra vésett ajánlás olvasható:

«Murai és köröstarcsai Török Ferencz cs. és kir. altábornagy úr • Nagyméltóságának mint első felügyelőjének, őszinte ragaszkodása, hálája és nagy-rabecsülése jeléül a m. kir. és a m. kir. horvát-szlavon csendőrség tisztikara, 1897. augusztus.»

A talapzaton ezüst hadi jelvény díszítések között s ezüst lapokra a magy. kir. és a magy. kir horvát-szlavon csendőrség tisztikara tagjainak nevei vannak bevésve.

*

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1897. évi október hó 21-én Budapesten kelt legfelsőbb ellátározásával: **szentgyörgyi JABLÁNCZY SÁNDOR** cs. és kir. vezérőrnagyot, a 77-ik honvéd gyalog dandár parancsnokát, ezen állásától való felmentés mellett, a **m. kir. honvédelmi ministerium**

XVI. (csendőrségi) ügyosztályának vezetőjévé legkegyelmesebben **kinevezni** és egyidejűleg **a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének teendőivel** legkegyelmesebben **megbízni** méltóztatott.

Ö cs. és ap. kir. Felseége 1897. évi február hó 27-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával: **Reinle Gábor** ezredesnek, a honvédelmi ministerium XVI. ügyosztálya helyettes vezetőjének, úgy általában, de különösen említett alkalmazásában hosszabb időn át tanúsított, minden irányban kimagasló és eredménydús működésének legfelsőbb elismeréséül *a 3. oszt. vaskorona rendet* legkegyelmesebben díjmentesen *adományozni* méltóztatott.

Ö cs. és ap. kir. Felseége 1897. évi szeptember hó 22-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával elrendelni méltóztatott, hogy **Jurcsek Géza** főhadnagynak a m. kir. VI. sz. csendőr-kerület állományában, a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kimagasló és eredményes működéseért *a legfelsőbb megelégedés kifejezése* tudtul adassék.

● cs. és ap. kir. Felseége 1897. évi október hó 11-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben *megengedni* méltóztatott, hogy:

rajnai és körösladányi **Stesser György** ezredes, a III. sz. csendőr-kerület parancsnoka *a porosz királyi II. oszt. vörös sasrendet,*

Rosenthál Károly alezredes, az V. sz. csendőr-kerület parancsnoka *a porosz királyi II. oszt. korona rendjelet,*

várbogyai **Bogyay Vincze** VI. és

Szabó József V. sz. csendőr kerületbeli századosok *a porosz királyi III. oszt. korona rendjelet* elfogadjassák és viselhessék.

Előléptetések: I. A m. kir. csendőrségnél.

1897. évi május hó 1-ével.

azredessé: kézdivásárhelyi **Pap Mihály** alezredes, az 1. sz. csendőr-kerület parancsnoka.

alezredesekké: **Rosenthal Károly** őrnagy, az V. sz. csendőr-kerület parancsnoka. **Kubass Mihály** őrnagy, a II. és **Zgórski László** őrnagy a VI. sz. csendőr-kerületi parancsnok helyettese;

őrnagyokká: altorjai **Altörjay Imre** a VI., **Császár János** a IV., **postupiczai Kostka Pál** a III., **szakolczai Koreska Vilmos** az V. és **Wenninger József** az I. sz. csendőr-kerületnél II-od törzstiszti teendőkkel megbízott I. oszt. századosok;

I. oszt. századosokká: **Polyánszky Dénes**, a IV., **Lénárd Pál**, a III., **Reschner Dániel**, az I., **verebélyi Marsó György**, a III. és **somlyói Szilágyi Ödön** a VI. számú csendőr-kerület állományába tartozó II-od oszt. századosok;

II. oszt. századosokká: **Kovássy Kálmán**, IV., **Czakó-Diósgyörgy Barnabás**, VI., **Szalay Béla**, V., **csik-szent-imrei Csátó Ferencz**, V., **Török Sándor**, I. és **Tyrman József**, V. sz. csendőrkerületbeli főhadnagyok, utóbbi a honvédelmi minist. XVI. ü. o. beosztva és l. f. v.;

főhadnagyokká: **Lasch Jenő**, V., **Gömöröy László**, I., **Nyírsztor Sándor**, III., **Török Kálmán**, III., a honvédelmi minist. XVI. ü. o. beosztva és l. f. v., **Borly Sándor**, III. és **Rafain Imre** V. sz. csendőrkerületbeli hadnagyok;

hadnagyokká: **Duschel Kár.** VI., **Kunits József**, III., **Hunyetz Károly**, III., **Béldi Mihály**, VI., **Hamza Gyula**, I., **Hegedűs Gyula** VI., és **Deák Gyula**, I. sz. csendőr-kerületbeli hadapród tiszthelyettesek.

II. A m. kir. horvát-szlavón csendőrségnél:

I. oszt. századosá: **Lovincić Sándor** II-od oszt. százados.

1897. évi november hó 1-ével.

I. A m. kir. csendőrségnél:

őrnagyokká: dombrádi **Nagy Gyula** a II. és **Enyeter Ferencz** a IV. sz. csendőr-kerületnél II-od törzstiszti teendőkkel megbízott I. oszt. századosok;

I. oszt. századosokká: **Holek László**, V., **Serédy Géza**, II., **Dobos Gyula** V., **Demény Béla** és **Sárpj György** I. és **Fery Oszkár** VI. sz. csendőrkerületbeli II. oszt. századosok utóbbi a honvédelmi miniszterium XVI. ügyosztályába beosztva és l. f. v.;

II. oszt. századosokká: **Körner Károly**, VI., **Bányay Albert**, II., **Szathmáry József** és **Loránth Dénes**, III., **Dumborics Emil**, IV. és **Szűlgyi Gergely**, II. sz. csendőr-kerületbeli főhadnagyok;

főhadnagyokká: **Froch József**, I., **Nagy Vilmos**, III., **Albu Pál**, IV., **Geyer János**, **Végh Ferencz** és **Varga Gusztáv**, I., **Sebesta Ottokár**, III., **Nagy Béla**, V., **Polster Kálmán**, IV., **Furhoffer Gyula** és **Mészáros János**, V., **Ziegler Emil**, I., **Sigmond Lázár**, V. sz. csendőr-kerületbeli hadnagyok;

hadnagyokká: **Hilbert Rezső**, V., **Nyelits Kálmán**, IV., **Sikorszky Zsigmond**, VI., **Fonyó Jenő**, I., **Szluha Imre** és **Furcsy Gusztáv**, III., **Szentmihályi Lajos**, IV., **Tirts Béla**, III., **Agh Béla**, I., **Radányi Frigyes**, VI., **Kovács Ödön**, IV., **Tukorics Gyula**, II., **Lapocniczky Pál**, **Czékus László** és **Bezsilla Kálmán**, V. s **Gyergyai-Hancke Rezső**, II. sz. csendőr-kerületbeli hadapród-tiszthelyettesek;

II. oszt. százados-számvivővé: **Misnay J.**, VI. sz. csendőr-kerületbeli főhadnagy-számvivő;

hadnagy-számvivővé: **Tasi Dániel** III. sz. csendőr-kerületbeli vizsgázott számvivő őrmester.

II. A m. kir. horvát-szlavón csendőrségnél:

I. oszt. századosá: **Kunst Ferencz** II. oszt. százados;

II. oszt. századosá: **Begić Miklós** főhadnagy;

II. oszt. százados-számvivővé: *Matkó Mihály* főhadnagy-számvivő.

Nyugdíjazottak 1896/7. évben: báji *Patay András* és *Tomerlin Márton* ezredesek, kiknek ez alkalommal a *czimzetes vezérőrnagyi jelleg* adományoztatott, továbbá *Lukács Mózes* és földvári varó *Földváry Lajos* ezredes, kik közül az utóbbinak ez alkalomból a *3. oszt. vaskoronarend* adományoztatott; azután osdolai *Bándy Balázs* alezredes s végül *Kovácsy Kálmán* százados és *Jaszusch Ferenc* s *Szászvárosi István* főhadnagyk.

Legénység.

A csendőrlegénység-állomány kiegészítési viszonyai az 1896/97. évben megfelelőek voltak, a mennyiben a fogyatékat ugymondva teljesen fedeztetett.

A beállott hiány fedezését nagyban elősegítette, hogy a cs. és kir. közös hadügyminiszter úr ez évben is a cs. és kir. közös hadsereg gyal. és lovas magyar ezredeitől ápr. hó 1-vel ezredenkint 4, összesen 260 tényleg szolgáló önként jelentkezöt engedett át a csendőrségnek.

A fogyatéka volt:

Év és hó	Csendőrkerületnél és pedig						Összes hiány
	I. sz.	II. sz.	III. sz.	IV. sz.	V. sz.	VI. sz.	
1896. évi							
Október	-2	16	-7	25	12	16	78
November	+3	21	-1	12	6	8	46
Deczember	-11	14	+9	19	12	4	70
1897. évi							
Január	-2	18	+6	8	11	2	41
Február	+3	18	-2	11	5	8	44
Márczius	-4	12	-10	10	20	.	56
Április	-9	32	-3	18	32	.	94
Május	-18	9	-14	10	22	2	75
Junius	-24	7	-9	14	15	11	80
Julius	-45	25	+9	21	24	30	145
Augusztus	-77	8	-11	14	27	12	149
Szeptember	-122	22	-6	9	62	8	229

Szolgálati kötelezettségének betöltése után kilépett:

Év és hó	Csendőrkerületnél						Összesen
	I. sz.	II. sz.	III. sz.	IV. sz.	V. sz.	VI. sz.	
1896. évi							
Október	9	6	24	21	19	8	87
November	8	9	21	7	24	24	93
Deczember	10	5	9	14	19	9	66
1897. évi							
Január	1	6	4	2	5	12	30
Február	3	5	2	5	8	16	39
Márczius	8	1	11	2	6	7	35
Április	15	25	11	13	20	4	88
Május	5	2	7	2	1	5	22
Junius	18	2	6	9	2	10	47
Julius	13	6	8	14	7	18	66
Augusztus	22	2	2	7	5	4	42
Szeptember	41	5	3	4	10	3	66
Összesen	153	74	108	100	126	120	81

A magyar királyi csendőrség legénységi egyéneinél:

1897. évi szeptember hó 30-án volt:

Csendőrkerület száma	Igazolványos	Koronás ezüst érdemkereszt	Ezüst érdemkereszt	I. oszt. ezüst vitézségi érem	II. oszt. ezüst vitézségi érem	Hadi érem	I. oszt. legénységi szolgálati jel	II. oszt. legénységi szolgálati jel	Szolgálati pótdíjjal bíró csendőr	Szolgálati pótdíjjal bíró altiszt	Nős
I.	58	4	.	.	1	13	8	181	287	513	131
II.	13	3	3	2	1	9	1	95	244	181	74
III.	125	5	.	1	22	2	137	219	289	60	
IV.	81	.	4	.	1	13	1	151	226	279	114
V.	36	1	3	.	12	3	102	219	148	66	
VI.	52	7	6	.	1	14	3	113	329	190	104
Összesen	365	20	16	3	4	83	18	779	1524	1600	549

Azon fogvaték, mely a legénységi állományban 1896. okt. 1-től 1897. szept. 30-ig előfordult, számszerint a következő:

Csendőrkerület száma	Meghalt	Szökevény	Nyugdíjazva lett	Végkielégítéssel elbocsátva	Családi tekin-tekthől elbocsátva	Fegyelmi uton leg elbocsátott	Hadtörvényszéki elváltatott	Hadtörvényszéki leg elbocsátott	Polgári állam-szolgálatba lépéssel	Szolgálatban megszűnt	Sebesülés folytán meghalt	Fegyverhaszn.esetek száma
I.	10	.	25	57	3	15	7	2	.	.	.	15
II.	4	3	23	50	7	9	17	1	3	.	.	7
III.	3	.	20	10	3	8	3	9	.	.	.	24
IV.	5	1	13	11	.	.	25	11	7	.	.	21
V.	6	1	14	21	1	2	18	3	.	.	.	14
VI.	1	.	12	9	1	7	18	5	.	.	.	15
Összesen	32	5	107	158	15	41	88	31	10	2	.	96

Kitüntetések

(az 1895 október 1-től 1896 szeptember 30-ig terjedő időszakban).

I. Jelvényes kitüntetés nyertek :

Reider Lénárd m. kir. VI. számú csendőrkerület-beli őrmester.

Ezen derék altiszt 1866. évi április hó 24-én a cs. és kir. 19-ik gyalogezredhez felavattatván, 1868. évi június hó 11-én a fennállott cs. kir. 10. országos csendőr parancsnoksághoz átlépett, azután pedig a m. kir. csendőrséghez vétetvén át, tehát már 29 évet, megszakítás nélkül a csendőrségnél szolgált.

Az 1866. évi Olaszország elleni hadjáratban, mint gyalogos részt vett és a custozai csatában kötelességének híven és vitézül eleget tett, bátor és férfias magatartást tanúsított; hosszú csendőrségi szolgálata alatt pedig, nagyjórészt mint őrsparancsnok, a közbiztonsági szolgálat terén fáradhatatlan ügybuz-

galommal mindig eredményes tevékenységet fejtett ki; míg az utóbbi években, mint számvivő altiszt a szárnynál, legutóbb pedig mint raktárkezelő a kerület törzsénél, a számvitel és a kincstári vagyon gondozása körül szintén kötelességű odaadással, fáradhatlan tevékenységgel és teljes megbízhatósággal működött, úgy hogy ismételten dicséző elismerésben és pénzjutalomban is részesült.

Megemlítjük még, hogy ezen különben is igen jól minősített altiszt egész 31 évi szolgálata alatt büntetve nem volt és mindennemű alkalmazásában szeme-lyes magatartásával is annyira kitűnt, hogy úgy alárendeltjeinek, mint bajtársainak valósággal mintaképül szolgált.

Mindezek alapján **Ő cs. és ap. kir. Felsége** 1896. évi október hó 17-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával; Reider Lénárd őrmesternek a *koronás czüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Miklós Péter m. kir. VI. számú őrsvezető cz. őrmester.

E kitünő altiszt 1880. évi márczius hó 13-án a cs. és kir. 69. gyalogezredhez felavattatván, onnan 3 évi tényleges szolgálat után 1883. évi szeptember 27-én a m. kir. csendőrséghez lépett át, mely idő óta szakadatlanul testületünkben szolgált.

Miklós Péter cz. őrmester a ki 1887. évi május óta önálló őrsparancsnok, csendőrségi szolgálatának kezdetétől fogva már különös igyekezettel adta magát a közbiztonsági szolgálat teljesítésére, a melyben mindinkább sikerült is neki szép eredményeket elérni, a mennyiben nem ismerve fáradságot, nem kímélve egészségét, sőt életét is kockáztatva, igazán példás tevékenységgel, számos esetben — néha hetekig tartó s több vármegye területére is kiterjedő nyomozással — rendkívüli kitarás és igazi szakértelem kifejtésével még a legszökevényesebb és leg-súlyosabb bűncelekményeket is kiderítette úgy, hogy ő 13 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt mintegy

265 bűncselekményt derített ki s ezek tetteseit és orgazdáit, valamint a bűnjelek nagyobb részét az igazságszolgáltatásnak átszolgáltatta és ily módon, nem csak saját örskörletében, hanem a szomszédos örsök területén is lehetetlenné tette a közbiztonságra különösen veszélyes kóbor cigányok tolvaj szövetezeteit és egyéb tolvajbandákat.

De nem csupán a közbiztonsági szolgálatban érvényesültek ezen derék altisztnek kitünő tulajdonságai, hanem ép úgy kitűnt ő alárendeltjeinek fegyelmezése, oktatása és nevelése tekintetében is, valamint a lakossággal és a hatóságokkal szemben tanusított mintaszzerű magatartásával is úgy, hogy ezen altiszt nemcsak előjárói feltétlen elismerésének és bizalmának, hanem általános köztiszteletnek és becsülésnek is örvend s ennek folytán kitűnően van minősítve, valamint 9 ízben dicséző elismerésben és 4 ízben pénzbeli jutalomban is részesült.

Mindezek alapján **Ő cs. és apostoli királyi Felsége** 1896. évi október hó 22-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával: **Miklós Péter** örsvezető cz. őrmesternek a *koronás ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Bebíć János, nyugállománybeli m. kir. horvát-szlavón csendőr őrmester.

Ezen altiszt 1856. évi április hó 5-én a cs. és kir. 53. gyalogezredhez felavattatván, már 1857. évi április hó 26-án átlépett az akkori cs. kir. csendőrséghez, a honnan később a m. kir. horvát-szlavón csendőrséghez vétetett át, míg végre összesen 40 éven felüli s e közül 39 éven felüli csendőrségi szolgálata után — a csendőrségi terhes szolgálatban szerzett testi fogyatkozásai miatt — múlt évi december hó 1-én a nyugállományba helyeztetett és ily módon kivált a testületből, melynek évek hosszú során át oly érdemes tagja volt.

Mint hogy ezen derék altiszt — bár a beosztása területén egyes különösen kiváló eredmények felmutatására alkalmatlan nem nyílt — mégis fáradságtel-

jes és szokatlanul hosszú, becsülettel eltöltött szolgálati ideje alatt mindenkor kötelességű odaadással és jó eredményyel működött, nemkülönbén alárendeltjeire és bajtársaira is példás magatartásával mindig a legjobb befolyást gyakorolta, úgy hogy előjáróinak teljes elismerését és megelégedését is kiérdemelte, több ízben nyilvános megdicsérésben is részesült, a nyugállományba való helyezése alkalmasból: **Ő cs. és apost. kir. Felsége** 1897. évi február hó 6-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával **Bebíć János** nyugállománybeli ősmesternek a *koronás ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Rohn János, nyugalmazott m. kir. csendőr őrmester.

Ezen kitünő altiszt, kinek arczképét az 1896. évi zsebkönyvünkben mutattuk be és ugyanott rövid éleleírását is közöltük, a csendőrségnél csaknem 38 évig szakadatlanul, legutóbb a m. kir. V. számú csendőrkerületben szolgált és mindenkor, nemcsak a közbiztonsági szolgálatban érvényesültek e derék altisztnek kitünő szolgálatai, hanem alárendeltjeinek nevelése, oktatása és fegyelmezésében, valamint a hatóságokkal s a közönséggel szemben tanusított magatartásában is mindig mintaszzerű volt, úgy hogy ő előjáróinak teljes megelégedését és határtalan bizalmát kiérdemelte és magának az általános köztiszteletet és becsülést is kivívta.

E kitünő altiszt 12 ízben részesült dicséző elismerésben s a közbiztonsági szolgálatban elért sikerdús működéséért 1889. évben a koronás ezüst érdemkeresztlet lett kitüntetve és kimagasló érdemeinek elismeréséül az 1896. évi november hó 1-én történt nyugdíjazása alkalmával pedig: **Ő cs. és apostoli kir. Felsége** 1897. évi február hó 22-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával **Rohn János** nyugállománybeli m. kir. csendőr őrmesternek a *koronás ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Nagy András nyugalmazott m. kir. csendőr őrmester.

Ezen altiszt 1872-ben a cs. és kir. 62. gyalogezredhez felavattatván, sorhadi kötelezettségének kitöltése után 1875-ben a volt cs. kir. 10-ik (erdélyrészi) csendőrparancsnoksághoz önként átlépett és ez idő óta szakadatlanul — legutóbb a m. kir. III. számú csendőrkerületben — a csendőrségben szolgált, míg 1896. évi december 1-ével, a sok évi terhes csendőrségi szolgálat következtében rokkantá válván, nyugállományba helyeztetett.

Ezen derék altiszt összesen közel 24 évi s ebből 21 évi csendőrségi szolgálata alatt egyaránt lankadatlan buzgósággal és dicséretes munkássággal élt hivatásának, de főleg a gödöllői őrsnek 13 éven felül volt parancsnoka, mely őrsre — annak kiváló fontosságánál fogva — a csendőr kerületnek mindig a legmegbízhatóbb altisztje van beosztva. E jeles altiszt ezen alkalmazásában is előjáróinak teljes megelégedésére működött s hosszas szolgálata alatt úgy ezért, valamint más alkalmakból is kifolyólag, összesen ötször lett dicső érveléssel kitüntetve.

Alárendelt legénységét a fegyelem helyes kezelése mellett mindig eredményesen befolyásolta, oktatta és vezette, szolgálatai mint azonkivül példás magatartásával előjáróinak teljes bizalmát és megelégedését, valamint a polgári hatóságok és a lakosságnak közbecsülését és hálás elismerését is kiérdemelvén, minek alapján nyugállományba való helyezése alkalmából: **Ő cs. és apost. kir. Felsője** 1897. évi február hó 5-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával **Nagy András** nyugállománybeli m. kir. csendőrmesternek a *koronás ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Batyala János nyugalmazott m. kir. csendőr őrmester.

Ezen altiszt 1876. január hó 25-én rendes sorozás útján a törvénytörvényes időre a m. kir. 61. gyalog honvédszászlóaljhoz felavattatott s onnan közvetlenül

1877. évi június hó 11-én a m. kir. csendőrséghez átlépett és ez idő óta szakadatlanul — legutóbb a III. sz. csendőrkerületben, mint őrmester — szolgált, miglen a hosszas csendőrségi szolgálatban szerzett testi törődöttsége folytán felülvizsgáltatott és 1897. évi február hó 1-ével a végleges nyugállományba helyeztetett.

Batyala János őrmester, már a csendőrséghez történt átlépése után azonnal a legnehezebb viszonyok között kezdette meg itteni szolgálatát, a mennyiben, mint négy napos fiatal tapasztalatlan pr. csendőr az akkori időben a nagy-szebeni havasokon tanyázott és garázdálkodásaival a határszéli községeket állandóan rettegesben tartott Deán Juon hírhedt rablónak üldözésében való részvételre vezényeltetett, mely szolgálata 1877. évi június hó 14—28-ig tartott, mely idő alatt úgyszólván pihenés nélkül a legnagyobb fáradalmaknak és megpróbáltatásoknak volt kitéve. Ő azonban nem csüggedt el, hanem az ezen szolgálatban szerzett tapasztalatokat előnyére értékesítette s ekképen megszokta és beleélte magát abba, hogy a közbiztonsági szolgálatot mindenkor a terhebb oldaláról tekintse és ne kimélje magát, mely szép jellemvonása mellett a csendőrségi szolgálata alatt mindvégig megmaradt.

A legelső szép eredményt, mint csendőr 1878. évben a sárkányi őrsön érte el, mely őrsnek körletében a sertés lopás az akkori időben napirenden volt. Batyala ennek gátat vetendő, folytonosan a legnagyobb buzgalommal és óvatossággal puhalt, míg végre a kellő adatok birtokában érezvén magát, 74 órai fárasztó és erélyes nyomozás után a lopásokat elkövetett 6 tagból álló tolvaj cigánybandát s az általuk ellopott sertések közül még 9 darabot kézrekerítenie és a tetteseket az igazságszolgáltatás kezébe átadni sikerült. Ezen szép eredmény által az őrskörlet vagyon — biztonságát helyre állította; mely működéséért az akkori erdélyi csendőrparancsnokság nyilvánosan megdicsérte.

1883. évben már mint czimzetes őrsvezető a III. sz. csendőr-kerülethez helyzetetett át s ezen kerületnél a nagy-kátai őrsre, mint őrsparancsnok osztatot be, mely őrsön öt és fél évig rendkívül nehéz körülmények között fáradszatóatlan tevékenységet fejtett ki s a közbiztonsági szolgálat terén igen szép eredményeket ért el, melyek közül a nevezetesebbek a következők:

1883. évi márczius hó 3-án a reggeli órákban **Batyala** őrmester 2 csendőrrel egy hosszabb külszolgálatból fáradtan bevonult, épen midőn a laktanya udvarán a fegyvereket őrítette s leszerelni készült, Nagy-Káta bírāja a laktanyában megjelent és értesítette az őrmestert, hogy az nap virradóra Kármán Balázs ugyanottani lakos kamráját ismeretlen tettesek feltörték és onnan 8 zsák buzát 50 forint értékben elloptak. **Batyala** őrmester nem törőve fáradságával, minden pihenés nélkül a nyomozást azonnal bevezette és kitartó, erélyes és észszerű nyomozás után a tetteseket Fejős Rajmund, Bodocs Pál és Farsang Menyhért nagy-kátai lakosok személyében kiderítette, letartóztatta — és a megtalált 8 zsák buzával együtt — mely az egyik tettes padlásán volt elrejtve, a kir. járásbírósnak átadta. Tettesek 2—2 évi fegyházra lettek elítélve.

1885. év nyarán Kasza János nagy-kátai lakos, uterengző verekedő ember, a község egyik félreeső utcájában éjjel ismeretlen tettesek által agyonverett. A gyilkosság elkövetése után **Batyala** őrmester rövid időre a helyszínén a nyomozást bevezette, mit azonban azon körülmény igen megnehezített, hogy az egész község lakossága örült Kasza János agyonveretésén, így tehát a csendőrséget a tettesek kiderítése körül nem támogatta, hanem ellenkezőleg félrevezetni igyekezett.

Batyala őrmester ennek daczára az elébe gördített akadályoknak, tág személyi ismereteinek felhasználásával, igen fáradszató és észszerű nyomozással, aránylag rövid idő alatt a tetteseket Palkó András és

Bibicz Fejős Sándor személyében kiderítette, letartóztatta és egy vasvilla és egy doronggal, mint bűnjelekkel, a kir. járásbírósnak átadta. Tettesek 10—10 évi fegyházra lettek elítélve.

1886. és 1887. év folyamán a magyar kir. államvasutak rákos—újszászi vonalán közlekedett tehervonatok kocsjaiából időközönként több ezer forint értékű különböző árucikkek u. m. gabona neműek, liszt, dohány, bolti cikkek és a többek között egy, Prágából Nagy-Szebenbe áthelyezett cs. és kir. közshadsergebli hadnagynak 600 forint értékű podgyása is ellopott.

A tettesek kinyomozása végett nem csak hogy az egész vonal mentén levő csendőrőrsök legénysége mozgósítva lett s hónapokon keresztül buzgólkodott, de még az államvasutak részéről is — a tehervonatok személyzetének megszorítása által — megtétele minden intézkedés a lopások megakadályozására és a tettesek elfogatása érdekében, de mindhiába, mert sem a csendőrség fáradozása, sem pedig a vasuti személyzet törekvése a további lopásokat megakadályozni képes nem volt.

Különösen megnehezítette a nyomozást azon körülmény, hogy a lopásokat rendszeren csak Budapesten a dunaparti teher pályaudvaron vagy más vidéki végállomáson fedezték fel és a csendőrség e felől mindig későn, rendszeren csak 1—2 hét mulva, értesült, mely idő alatt a tettesek a lopott tárgyakon kényelmesen túladhattak.

Batyala őrmester látván a minden irányu nyomozás sikertelenségét, azon igen helyes következtetésből kiindulva, hogy a lopás nyílt pályán, a tehervonatok haladása közben követtetik el, tehát a lopások csak is éjjeli időben történhetnek: a vasuti vonal őrskörletében levő részének, éjjeli időben való állandó portyázását határozta el. E czélból minden éjjel vezényelt e vasuti vonalra járőrt s maga is, mint ellenőrző, majd minden éjjel leportyázta e vonalat; daczára ennek azonban még hónapok mulva

sem jutott semmiféle eredményhez. Ő azonban nem csüggedett el, hanem bizott abban, hogy fáradozását utóvégre is siker fogja koronázni, mely reményében a mint a következmények megmutatták, nem is csalkozott.

Egy éjjel ugyanis a tettesek 10 zsák kukoriczát loptak el a vonatról, mely alkalommal az egyik zsák megrepedt és a kukoricza kiszóródott. **Batyala** őrmester a vasuti vonalnak éjjeli leportyázása alkalmával a kiszóródott kukoriczát a vasuti töltésen észrevette s annak alapján megállapította, hogy a tettesek a tehervonatokat a nagykátai vasuti állomásról történt kiindulása után, ott a hol a pályatestnek igen nagy emelkedése van s e miatt a vonatok csak igen lassan haladhatnak, rejtek helyökből előjőve, a vonatokra felugranak s a kocsikát a vonat ezen lassan haladása közben feltörik, kifosztják s a vonatról — addig míg a vonat a legközelebbi őrházhoz ér — leugrálnak.

Azzal tehát tisztában volt **Batyala** őrmester, hogy a lopások a vasutovonalnak ezen a részén követtetnek el és ennek folytán alapos gyanuja támadt, hogy a tetteseknek is az ő örskörletébe valóknak kell lenniök.

Ezek kiderítése azonban koránt sem volt könnyű, mert daczára, hogy a nyomozást most már fokozott erélylyel és buzgósággal folytatta, senki irányában sem volt képes a gyanunak csak a legcsekélyebb árnyékát is felfedezni. **Batyala** őrmester ezek után úgy a vasuti pályatestnek folytonos portyázásához, valamint a vonal mentén levő tanyákon és községekben sűrű lesállítások tartásához folyamodott. Többszöri sikertelen lesállítás után egy éjjel **Batyala** őrmester Nagy-Káta községében lest tartva, két asszony beszélgetését hallgatta ki, kik éppen a tehervonaton elkövetett lopásokról beszélgettek s beszélgetés közben Molnár Pál, Vonnák Illés és Molnár István nagy-kátai lakosok — jó módú gazda emberek — neveit, kiket gyanusítani senki sem mert volna, emlegetni hallván, ezek házainak gyors megmotozását

határozta el. Másnap korán reggel mindhárom egyennél a legalaposabb házkutatás megejtetvén, az udvarukon levő s részben használaton kívül álló kutakban, igen sok bolti árucikket és a Prágából Nagy-Szebenbe áthelyezett tiszti podgyászával ellopott evőeszközöket és különböző értékes tárgyakat, az istállóban pedig a földben mélyen elásva a legutóbb ellopott kukoriczának egy részét, a többi részét pedig a városon kívül egy agyagödörbe temetve sikerült megtalálnia. Ezt látva a tettesek töredelmesen beismerték, hogy a lopásokat ők követték el, miért is **Batyala** őrmester őket letartóztatta és a bűnjelekkel együtt a nagykátai kir. járás-bíróságnak átadta. Molnár Pál kétévi, Vonnák Illés és Molnár István pedig egyenkint két és félévi fegyházra lett elítelve.

Batyala őrmester ezen szép eredményével a tehervonatok további kifosztásának gátat vetett.

Ezen eset kiderítésénél, valamint általában a közbiztonsági szolgálatban szerzett érdemei elismerésül a csendőrkerületi parancsnokság által «dicsérő okirattal» láttatott el és ugyanazon év november 1-én valóságos őrnesterré léptettetett elő.

1888. év január havában Balázs Ferencz tápió szt.-mártoni lakos ismeretlen tettesek által a mezőn megveretett, mely alkalommal rajta életveszélyes sérülések ejtettek. Balázs a szenvedett sérülések következtében — a nélkül, hogy eszméletét visszanyerte és a tettesek kilitére a legcsekélyebb útbagigazítást is képes lett volna adni — néhány nap mulva meghalt.

Batyala őrmester az esetnek tudomásul vétele után azonnal a helyszínére sietett s a nyomozást megindítva 48 óra alatt, a beszerzett bizonyítékok alapján a tetteseket Koncz Mihály és Csepregi József tápió-szt.-mártoni lakosok személyében kiderítette, kik tettükért 4—4 évi fegyházzal lettek megbüntetve.

1889. évi június hó 7-én **Batyala** őrmester a

Budapesttel határos vörösvári örsre lett áthelyezve, hol 5 évi működése alatt 197 egyént tartóztatott és 434 egyént jelentett fel.

Fontosabb esetei ezen az örsön a következők:

1889. évi augusztus hó 27-én éjjel a Pilis-Csabán állomásozott cs. és kir. 8. sz. tüzér-ütegosztály parancsnokának Pokorni őrnagynak lakásáról ismeretlen tettesek 3535 forint kincstári pénzt, a pénztárul szolgált faládjával együtt elloptak.

Batyla őrmester értesülvén az esetről, azonnal a helyszínére sietett, a nyomozást bevezette és a pénztárul szolgált faladát a községen kívül a szántóföldeken feltörve megtalálta. Bűnjel azonban sem a tett színhelyén, sem pedig ott, a hol a láda megtalálta-tott, nem volt felfedezhető; ezen körülmény, valamint az, hogy az őrnagy lakása mindig nyitva volt s neki magának sem volt senkire gyanuja, a nyomozást igen megnehezítette.

Batyla őrmester azon feltevésből indult ki, hogy a lopást csakis katonai egyének követhették el, habár ezen feltevését sem az őrnagy, sem a tisztikar nem osztotta, a nyomozást ez irányban vezette be. Több mint 5 napig tartó megszakítás nélküli, körültekintő, tapintatos, erélyes és észszerű nyomozás Batyalának adott igazat, mert sikerült kiderítenie, hogy a lopást tényleg katonának és pedig: Guttman József, Demján Sándor és Ruff György tüzérek követték el, kiknél az ellopott pénz, részint köpenyeik bélésébe bevarva, részint azon ház fedelzetébe rejtve, hol elszállásolva voltak, meg is találtatott.

Tettesek a hadi törvényszék által 6—6 évi börtönrre lettek elítélve.

1890 február hó 11-én Velicsko György csobánkai lakos átlőtt koponyával ágyában halva találtatott és mint öngyilkos eltemettetett.

Batyla őrmesterben azon gyanu érlelődött meg, hogy itt nem öngyilkosság, hanem gyilkosság történt. Ezen feltevésből kiindulva 18 napon át minden feltűnés nélkül folytatott nyomozás után tanuk-

kal és bűnjelekkel be is bizonyította, hogy Velicsko nem lett öngyilkossá, hanem őt anyósa Perkászka Jelena gyilkolta meg, kit az őrmester letartóztatott és a bíróságnak átadott.

1890. évi december hó 12-én virradóra Kolberger György ürömi lakos kárára 75 frt értékű ágy és ruhaneműt loptak el, 10 nappal később Thaller György solymári lakosnál törtek be és annak kárára 204 frt értékű tárgyakat loptak el, majd pedig ugyanezen hóban úgy a biai, mint a budafoki örskörletben számos betöréses lopás történt, a nélkül, hogy akár az egyik, akár a másik örsnek sikerült volna a tettesek nyomára jutni. Batyla őrmester végre 141 órai nyomozás után az elősorolt betörések tetteseit Steiner István és Horváth Ferencz, fővárosi hírleht betörők személyében kiderítette és őket számos orgazdától elkobozott nagymennyiségű és értékes tárgyakkal együtt a bíróságnak átadta.

1893. évi márczius hó 8-án este Czimbal Márton, gróf Károlyi Kamill solymári uradalmában alkalmazott erdőőrnek nevelt fia, atyja megbízásából éjjel az erdőben őrködött, mely alkalommal hallotta, hogy az erdőben fát vágnak. A zaj iránya felé elindulva alig haladt pár száz lépést, midőn a nagy sötétségben valaki hátulról fejbe ütötte, minek következtében eszméletét vesztvé, a nélkül hogy a tettest felismerte volna, a földre esett. A tettes a fegyvert tőle elvette és kövekkel tovább ütötte s mert már holt-nak hitte, egy mélyedésbe vonszolta s reá több nagyobb és kisebb követ hengerített; a fegyvert, mely az ütések alatt eltört, a földbe elásta és a már levá-gott, mintegy 6 frt értékű fával a tett helyéről eltávozott.

Czimbal a szenvedett sérülések következtében azonban nem halt meg, hanem az akkor esett havas eső által eszméletre térítve s a kövek alól magát valahogy kiszabadítva a lakására vánszorgott, hol sérülései folytán több hónapon át fekvő beteg volt.

A tett tudomásul vétele után a helyszínén azonnal

megjelent **Batyala** őrmester, személyi és helyi ismeretének felhasználása mellett észszerűen és céltudatosan eszközölt nyomozás során kiderítette, hogy a tettet Radics János solymári lakos követte el, kinél a megejtett házmotozás alkalmával a frissen vágott és ellopott fa megtaláltatott. Tettét beismerte s azon helyet hová az eltört fegyvert az erdőben elásta megmutatta, hol az tényleg meg is találtatott. Radics letartóztatva a bűnjelekkel együtt a kir. törvényszéknek átadatott.

1894. évben **Batyala** őrmester a soroksári őrsre lett áthelyezve. Ezen az őrsön is a belé helyezett bizalomnak minden tekintetben megfelelt. 1897. évi január 15-ig, a meddig ez őrsön főfelvizsgálatásai szolgált, összesen 50 egyént letartóztatott és 171 egyént jelentett fel.

Batyala őrmester eddigi jellemtulajdonságához híven, a közbiztonság terén is tovább folytatta eredményes működését s nemcsak alárendelt legénységét azonnali gyors és erélyes fellépés által az előfordult zavarok kiderítésére buzdította és szoktatta, hanem az elkövetett nagyobb szabású zavarok tettesének kiderítése végett saját maga mindenkor a nyomozó járőr élére állva észszerű, tapintatos és körültekintő intézkedései és fáradságot nem ismerő buzgalma által a kellő eredményt elérni igyekezett s mivel hosszas csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálat terén folytonosan kiváló szorgalmat és érdemdús működést, valamint egyébként is minden tekintetben példás magatartást tanúsított, honvédelmi miniszter úr ó nagyméltósága által 1896. évi május hó 12-én dicséző okirattal látatott el.

A soroksári őrsön a következő fontosabb bűneseteket derítette ki:

1895. évi február hó 28-án délután 4—5 óra között **Ihász János**, **Lörd Emil** nagy-duna-varsányi lakos kocsisa, **Taksony** község déli szelétől mintegy 800 méternyire az országúton meggyilkolva és kirabolva találtatott.

Batyala őrmester az eset megtörténte után néhány óra mulva már a helyszínén termelt és ott értesült, hogy a meggyilkolt **Ihász** hullája, mely az országúton egy **Taksony** felé fordított két lovas szánkában elterülve találtatott, már **Taksony** községébe, egy véres löcsesel és karóval együtt beszállítottott.

A hullának és a bűnjeleknek megtekintése után **Batyala** őrmester a nyomozást azonnal megkezdette, melyet azonban különösen meguehezített azon körülmény, hogy a hullát a helyszínén nem találta és az akkor dühöngött hózivatar minden nyomot megsemmisített, továbbá, hogy a zivataros időben az országúton úgyszólván senki sem közlekedett, így tehát a tett elkövetésére vonatkozólag felvilágosított senki sem adhatott.

A szánkának **Taksony** felé való állásáról **Batyala** őrmester először azon véleményben volt, hogy **Ihász** hazulról a tett elkövetése előtt csak nem régen távozhatott el, ennek megállapítása céljából, tehát a duna-varsányi pusztára sietett. Itt azonban **Ihász** gazdájától, **Lörd** Emiltől, megtudta, hogy **Ihász** már kora reggel küldetett **Budapestre** és délután már haza kellett jönnie. **Batyala** őrmester e feltevése tehát nem volt helyes, a miért is a nyomozás kiinduló pontjául **Budapestet** határozta meg és ennek foganatosítása végett azonnal oda sietett.

Innen kiindulva, a **Taksony** felé vezető országúton nyomozva és folyton kérdezősködve, a tett színhelye felé indult. Ezen egyedül helyes, igen ügyes és észszerű nyomozását fényes siker koronázta, mert már **Soroksár** és **Haraszti** között az országúton fekvő csárdában megtudta, hogy **Ihász** ezen csárda előtt megállva oda betért és ott egy ismeretlen nevű és lakású paraszt legénynyel, kinek a szánkája szintén a csárda előtt állott, borozott. Innen délután 3 óra tájban előbb **Ihász**, azután nem sokára társa is eltávozott. **Ihász** **Taksony** községébe érve **Berger Samu** szatócs boltja előtt megállott és a boltba tért, társa pedig az ettől mintegy 120 lépésnyire levő **Kreis** Antal

korcsmája előtt állott meg és oda tért be; dolgaikat mindketten körülbelül egy időben végezvén el, egy időben indultak el Taksonyból. Ezen adatokból tehát **Batyala** őrmester már most alaposan gyanította, hogy a tettes csak ezen ismeretlen egyén lehet, kinek ruházata és a lovak szerszámjának leírásából azt következtette, hogy az illetőnek áporikai vagy majosházi lakosnak kellett lennie.

Áporka községbe menve tehát a korcsmárosok által leírt egyén után puhatolt és csakhamar sikerült megtudnia, hogy ugyanolyan személyleírásu és ruházatu egyén — névleg Halász János áporikai lakos — a gyilkosság napján este két lovas szánkán haza jött. **Batyala** őrmester azonnal az illető házához ment, ott motozást tartott és ez alkalommal **Ihásztól** elrabolt zsebórát lánczczal, egy fekete nyelű ostort, továbbá a tettesnek vérről bemocskolt bundáját és ujjasát megtalálta, mely bűnjelek előkerítése után Halász töredelmesen beismerte, hogy **Ihászt** ő ütötte agyon azért, mert ez Taksony községből kifelé menet a miatt, mert elébe akart hajtani, őt ostorral arczúl ütötte. S midőn **Ihász** összerogyását látta, szánkájáról leszállott, még egy ütést mért fejére, majd óráját és ostorát magához vette s **Ihász** szánkáját a nyomozás tévutra vezetése végett Taksony felé fordította.

Így sikerült **Batyala** őrmesternek a tettest 53 óra alatt helyes és észszerű nyomozással kideríteni és a bíróságnak átadni.

1896. évi november hó 29-én virradóra **Napholez** Sebő soroksári lakos 5 éves Sebő fiát és **Bálint** Mária nevű cseléd leányát ismeretlen tettes megfojtotta és a hullákat az udvaron levő kutba dobta.

Batyala őrmester ez alkalommal a szárnyparancsnokság rendelete folytán november hó 20. óta több rendbeli ló és betöréses lopás gyanuja miatt a biai őrs legénysége által letartóztatott cigány karaván által elkövetett bűncselekmények kiderítése érdekében nyomozott s midőn ottani feladatát éppen befejezte, őrsének állomáshelyén elkövetett ezen ket-

tős gyilkosságról értesült. Azonnal bevonult tehát őrsére, a hová november 29. én délután 4 óraker megérkezett s habár már 9 és fél nap óta megszakítás nélkül szolgálatban állott, a Soroksárra kirendelt legénység vezetését átvette s a kérdéses gyilkosság nyomozásához azonnal hozzá fogott.

Kezdetben sem ő, sem pedig az időközben Soroksárra megérkezett kir. ügyész és vizsgáló bíró a legcsekélyebb támpontokat sem voltak képesek találni, minek következtében a kir. ügyész és a vizsgáló bíró 48 órai sikertelen vizsgálat után visszavonult.

Batyala őrmester azonban az ügyet befejezettnek nem tekintette, hanem a nyomozást oly kiváló szakértelemmel és oly ügyességgel folytatta, hogy 3 nap alatt a tettest **Votapek** Tulipán Antal soroksári pinterlegény személyében, ki a meggyilkolt leány szeretője volt, kiderítette.

Votapek a sok és nyomós bizonyítékok terhe alatt töredelmesen beismerte, hogy ő szeretőjéhez — a midőn **Napholez** Sebő hazulról este eltávozott — az ablakon át bemászott; a leány arról értesítette, hogy áldott állapotban van tőle s neki szemrehányásokat tett, hogy őt elhanyagolja s a tánczmulásoknál még szóba sem áll vele. E miatt összevessztek, majd dühöködni és verekedni kezdtek, miközben oly ütést mért a leányra, hogy az összerogyott; mely helyzetben fojtogatni kezdette. **Napholez** 5 éves kis fia a verekedés zajára felébredt és a **Bálint** Mária cseléd szobájába ment s látta a mint **Votapek** a leányt fojtogatja. **Votapek** a fiút észrevéve, nehogy ez alámulja, a már félig holt leány fojtogatását abba hagyta, a kis fiút megragadta és megfojtotta. Minthogy pedig áldozataiban még némi életjel volt, nehogy esetleg még eszméltre terjenek, mindkettőt az udvaron levő kuthoz cipelte és őket abba bedobta.

Ezen általános felháborodást keltett kettős gyilkosság kiderítése tehát csakis **Batyala** őrmester ügyes, értelmes és lankadatlan buzgulommal keresztilvitt nyomozásának köszönhető.

Ezen derék altiszt kifejtett rendkívüli szorgalma és ügyessége által nemcsak előjáróinak teljes bizalmát és alarendeltjeinek szeretetét érdemelte ki magának, hanem működésével a hatóságok minden tekintetben a legteljesebb mértékben mindig meg voltak elégedve.

Batyala János őrmester 1897. évi február havában fölülvizsgálat útján a hosszas csendőrségi szolgálatban szerzett törődöttsége folytán, az állandó nyugállományba helyeztetett, a mikor is ezen kitünő altiszt bokros érdemeinek elismerésül:

Ó cs. és apostoli királyi Felsége 1897. évi április hó 17-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával a *koronás ezüst érdemkereszttel* lett kitüntetve.

Kiseljak Alajos őrmester és Lončarić Imre cz. őrmester a m. kir. horvát-szlavón csendőrpáncsnokság állományában. Zágráb vármegyében fekvő és a podsusedi örs körletébe tartozó Stenjevec községben és annak környékén az utolsó 20 év alatt egész láncolata a súlyosabbnál súlyosabb bűncselekményeknek követtetett el a nélkül, hogy a hatóságoknak vagy a csendőrségnek az események idejében sikerült volna azok tetteseit kideríteni, a mit különben megnehezített azon körülmény is, hogy a lakosság a gonosztevők bosszújától való félelemben, ha a tettesek felől birt is talán némi tudomással, erről közléseket tenni nem merészt.

Az utolsó bűncselekmény 1896. évi február hó 7-én történt, a midőn is Vrban József stenjeveci lakos házába 3 álarcos egyén fejszéssel késő este betört és a házi gazdát, annak nejét és nejének nővérét fejszecsapásokkal összevagdalták, azután pedig 510 frtot elraboltak és nyomtalanul eltűntek.

Ezen rablás hírére Kiseljak Alajos őrmester, podsusedi és Lončarić Imre czimzetes őrmester a szomszédos zágrábi örs parancsnoka, 5 csendőrt maguk mellé véve azonnal a tett színhelyére siettek és ott egyesült erővel megkezdték a nyomozást.

Ezen 73 napon át folytatott és ritka szakértelemmel, leleménnyességgel és ügyességgel, a legbuzgóbb

kitartással, következetességgel és erélylyel vezetett nyomozás során szerencsésen sikerült is a két derék őrmesternek, nemcsak az említett rablás tetteseit öt stenjeveci lakos személyében kideríteni és az elrabolt pénz nagyobb részét megkeríteni, hanem ezen kívül az utolsó 20 év alatt elkövetett két pósta rablás, két **orgyilkosság**, 3 gyilkosság és 4 rablógyilkosság tetteseit is kipuhatolni, kézrekeríteni és az igazságszolgáltatás kezébe átadni. A letartóztatottak méltó büntetésben részesültek, mert közülök 17 egyén halálra, 11 pedig 1—20 évig terjedő börtönrre lett elítélve.

E két derék őrmesternek ezen valóban nagyszabású működése által sikerült az évek hosszú során át rettegésben tartott vidéket, egy gonosztevő bandától megszabadítani, a miért úgy a hatóságok, mint az egész lakosság ezen két őrmester iránt a legnagyobb hála, elismerés és becsüléssel vannak eltelve.

Ezek alapján **Ó cs. és apost. kir. Felsége** 1897. évi április 18-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával Kiseljak Alajos őrmesternek és Lončarić Imre cz. őrmesternek a *koronás ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Huber Ferencz m. kir. III. sz. csendőrkörületbeli őrmester.

Huber Ferencz őrmester 1873. évi február hó 6-án a m. kir. 63. honvéd zászlóaljhoz felavattatván, 1877. évi január 3-án a cs. és kir. 10-ik (erdélyi) országos csendőrpáncsnoksághoz átlépett s ez idő óta, tehát 24 éven felül s ebből 20 évnél tovább a csendőrségnél megszakítás nélkül szolgál.

Ezen derék altiszt csendőrségi szolgálata alatt hosszabb időn át mint őrpáncsnok mindig fontosabb örsökön szolgálván, a közbiztonsági szolgálatban kiváló ügybuzgalma, használhatósága és eredményes működése által tűnt ki. Midőn pedig a csendőrség Magyarország egész területére szervezve lett, ezen jeles altiszt a kerület törzséhez beosztva, a szervezkedés feletle nehéz, lelkiismeretes és pontos megbiz-

ható működést követelő munkában mindvégig részt vett s ez idő alatt a m. kir. III. sz. csendőrkörület törzsénél mint segédmunkás és raktárkezelő a kincstári vagyon kezelése és gondozása körül szintén kötelességű odaadással, fáradhatatlan tevékenységgel és teljes megbízhatósággal működik. Szolgálati ideje alatt ezen derék altiszt ismételten részesült okmányserű dicséretben és pénzjutalomban.

Ezek alapján **Ő cs. és apost. kir. Felsege** 1897. évi május 6-án Lainzban kelt legfelsőbb elhatározással **Huber Ferencz** őrmesternek a *koronás ezüst érdemkeresztet* adományozni méltóztatott.

Szotyori Mihály I. számú csendőrkörületbeli őrmester.

Született Lisznyó községben 1851-ben; a csendőrségnél 21 éve szolgál, mely idő alatt több mint 150 lényegesebb büntényt derített ki és 450 gonosztevőt szolgáltatott az igazságszolgáltatás kezeibe.

Működése és érdemei elismerésül a m. kir. honvédelmi miniszter úr **Ő Nagyméltóságától** három dicséző okiratot nyert, a csendőrkörületi parancsnokságtól pedig háromszor nyilvánosan megdicsértetett, két ízben pedig pénzbeli jutalmat kapott.

Működésének főbb mozzanatai a következők:

Szotyori Mihály őrmester, már mint fiatal csendő 1878. évben használhatóságát azzal bizonyította be, hogy a hosszúfalusi örskörletben garázdálkodó és az egész vidéket félelemben tartó 4 betörő tolvaj kinyomozása és elfogatása körül őrsparancsnokát hathatósan támogatta, miért az akkori m. kir. erdélyi csendőrsparancsnokság részéről nyilvánosan megdicsértetett.

Már mint altiszt 1887. évben a feleki örsre helyeztetett azért, hogy az e vidéken igen gyakran előforduló vakmerő lólopásokat megakadályozza. E feladatának derekasan meg is felelt, mert még az év szeptember havában a Rómániába vezető csempész ösvény mellett lest tartva 3 lótolvajt 36 lóval és 20 drb tömlőtúróval — mint csempésztetett dolgokkal — letar-

tóztatott s ennek alapján Alsó-Sebes községben 24 lopott lovat fedezett fel és kobozott el és majdnem egy hétig tartott, megszakítás nélküli szolgálatban több különböző örskörletből 16 lótolvajt állított a nagyszabeni kir. törvényszék elé.

Ezen jeles szolgálatának elismerésül honvédelmi miniszter úr **Ő Nagyméltósága** által dicséző okirattal láttatott el.

1889. évi október 2-án Feleken tűz ütött ki, **Szotyori** őrmester nemcsak a vagyonmentés és az oltás körül adott a népek jó példát lankadatlan működése által, hanem egy 75 éves, beteg enyhe fekvő asszonyt saját élete és testi épsége kockáztatásával mentett ki, épen azon percben, midőn az épület már már roskadozott, melynek elismerésül honvédelmi miniszter úr **Ő Nagyméltósága** által dicséző okirattal láttatott el.

1891. évben Rakovicza községben a tagosítási előmunkálatok megkezdődtek, mi ellen a lakosság felázadt, a harangokat félreverték jelül annak, hogy mindenki a helyszínen levő tisztviselőket és a községi előjáróságot rohanja meg. **Szotyori Mihály** őrmester 4 csendőrel épen a legválságosabb pillanatban érkezett a helyszínére és a kapákkal, fejszékkel és dorongokkal felszerelt lázadó tömeg ellen oly ügyes szuronytámadást alkalmazott, hogy ezt szétoszlalni sikerült és 12 főczinkost letartóztatva, a lázadást megszüntette.

Szotyori őrmester 20 évet meghaladó megszakítás nélküli csendőrségi szolgálat ideje alatt 5 évig mint csendő, 15 éven felül, mint altiszt őrsparancsnok erélyes, buzgó, alárendeltjeinek igazságos, jóakarátú, részrehajlatlan előjárója; előjáróihoz ragaszkodó és nyílt egyéniségénél fogva egyike volt a legderékabb altiszteknek.

Mindezek alapján **Ő cs. és apost. kir. Felsege** 1897. évi május 6-án Lainzban kelt legfelsőbb elhatározásával **Szotyori Mihály** őrmesternek a *koronás ezüst érdemkeresztet* adományozni méltóztatott.

Dinka István m. kir. I. számú csendőrkerületbeli őrmester.

Nevezett altiszt 1876. évben lépett át a csendőrséghez, hol öt évig mint csendőr, öt évig mint őrsvezető és 11 évig mint őrmester szolgált, míglen a csendőrségi szolgálatban szerzett törődöttsége folytán 21 évi szolgálat után, nyugállományba helyeztetett.

Ezen kiválóan derék altiszt, mint csendőr 1878. évben a vledényi őrsön a feketehalmi ménésből elloptott négy lovat kézrekerítette és a tetteseket Jámbor Márton és Folea Juont az igazságszolgáltatás kezébe szolgáltatta át.

1880. évben Csicsóhóldvilágon dühöngött tűzvész alkalmával annak okozóját — egy fiatal cigány suhanczot — tartóztatott le fáradtság nyomozás után és visszaadta az említett községnek nyugalmát, mely már a folytonos gyűjtogatások miatt örökös rettenésben volt és melyben fejt ki sem merete éjjeli nyugalomra hajtani.

Mint nagysinkai őrsparancsnok 1882. évben a vidék közbiztonságát feldülő három fegyveres rablót és útonállót — Deák Átyint, Muntyán Mátheut és Lenútonállót — Deák Átyint, Muntyán Mátheut és Lenútonállót — kiknek kezeihez már sok vér tapadt, gyel Juont — kiknek kezeihez már sok vér tapadt, számos bűnjelek kíséretében adta át a bíróságnak. Nevezettek állig felfegyverkezve, alkulcsokkal, nagymennyiségű töltényekkel, két községi hamis penággal számos lövével úrlappal stb. voltak ellátva.

1883. évi június hó 18-án Köhalomban óriási árvíz volt, mely alkalommal Dinka őrmester öt kis gyermeket mentett ki a biztos halál torkából.

1885. évben Zoltán község határában Lőrinczi Mózses kalibás hirtelen elhalt, neje és fia azt állította, hogy öngyilkos lett. Dinka őrmester értesülvén az esetről, azonnal a helyszínén termett s felmerült gyanuja valónak bizonyult és míg az időközben értesített bizottság kiszállott, Dinka őrmester igen ügyesen alkalmazott nyomozás során kiderítette, hogy Lőrinczinék neje és fia — míg említett aludt — kötelek vetettek a nyakába; az asszony a kötelek

míg a fiú apját lábainál fogva addig húztak, míg az meghalt. A bíróság a nőt kötél általi halálra ítélte, mit azonban a legfelsőbb királyi kegyelem életfogytiglani fegyházra változtatott át, a fiú pedig 15 évi fegyházat kapott.

1889. évben Dregán Juon czelmai községi bírót és két társát hosszas és terhes nyomozás után adta át a bíróságnak, kik egy hosszufalusi juhászt kiraboltak és vasvillákkal úgy megsértették, hogy illető sebeibe majd belehalt.

1896. évben a határon átcsempészett nagymennyiségű sertés áthozataláról értesült, hosszas lesállások és fáradtságos nyomozás után riu sadului Bukur Reszpopot, Juon Toma Miniát, Csupáriu Bukurt és Bogdán Dumitriut tartóztatta le 25 drb sertéssel, azon pillanatban, midőn magyar földre léptek.

Ezeken kívül szolgálata alatt 150-nél több lényesebb bűntényt és vétséget derített ki s megközelítőleg 500 gonosztevőt szolgáltatott át az igazságszolgáltatásnak.

Mindezekért **Ő cs. és apost. kir. Felsője 1897. évi június hó 24-én** Schönbrunnban kelt legfelsőbb elhatározásával Dinka István őrmesternek *a koronás ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Nemes Sándor őrmester, a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában sem fáradtságot sem pedig egészséget nem kímélve, sőt gyakran életét is kockáztatva, igazán példás tevékenységet fejtett ki a közbiztonsági szolgálatban, a mennyiben csak az utóbbi 15 év alatt is, mióta a kunhalasi őrsnek parancsnoka, több mint 400 egyént tartóztatott le és 1000 egyént jelentett fel, számos esetben pedig rendkívüli kitartás és igazi szakértelem kifejtésével még a legszövevényesebb és legsúlyosabb bűncselekményeket is kiderítette.

De nem csupán a közbiztonsági szolgálatban érvényesültek ezen derék altisztnek kitünő tulajdonságai, hanem épúgy kitűnt alárendeltjeinek fegyelmese,

oktatási és vezetése tekintetében is, valamint a lakossággal és a hatóságokkal szemben tanusított mintaszerű magatartásával is. Mindezen jeles tulajdonságok folytán ezen derék altiszt nemcsak előjárói feltétlen elismerésének és bizalmának, hanem általános köztiszteletnek és becsülésnek is örvend és ennek folytán kitünően van minősítve, valamint több ízben dicséretre is részesült.

Mindezek alapján **Ő cs. és apostoli kir. Felsege** 1897. évi augusztus hó 10-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával **Nemes Sándor** őrmesternek a *koronás ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Barabás Ignác őrmester, a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában húsz és fél évi csendőrségi szolgálata alatt mindig fáradhatatlan buzgalommal, teljes odaadással, kitartással és rendkívüli szorgalommal párosult leleményességgel eljárva, a különféle bűncselekményeknek, különösen pedig: rablógyilkossággal, gyűjtogatással, emberölés, testi sértés, betöréses és egyéb lopásoknak egész halmazát — összesen 553 esetét — derítette ki és ezek tetteseit az igazságszolgáltatásnak átadva, az eltalajdonított vagyონnak nagyobb részét is megkerítette.

Ezenkívül ellenszegülési esetekben bátor határozottsággal viselkedett, továbbá árviz alkalmával több embernek életét mentette meg, valamint szökevényeknek elfogásában is különös ügyességet tanúsított.

De nem csak a közbiztonsági szolgálatban tünt ki ezen derék altiszt, hanem mint a legfontosabb őrsök parancsnoka és mint szakasz-parancsnok-helyettes is, az alája rendelt legénységnek oktatása, nevelése és fegyelmezésében, nemkülönben a rája bízott nagyszámú próba-csendőrök kiképzésében is, valamint a hatóságokkal és a közönséggel szemben tanusított magatartásában mindig mintaszerű volt, úgy hogy előjáróinak teljes megalégedését és feltétlen bizalmát is, valamint az általános köztiszteletet és becsü-

lést is kiérdemelte magának, minek következtében több ízben dicséretre elismerésben és pénzbeli jutalomban is részesült.

Mindezek alapján **Ő cs. és kir. ap. Felsege** 1897. évi július 26-án Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával **Barabás Ignác** őrmesternek a *koronás ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Soós József nyugállománybeli őrmester 26 évig szolgált a csendőrségnél, miglen a m. kir. I. számú, csendőrkerület állományából — felülvizsgálat folytán nyugdíjazva — fogyatékba vététt.

Ezen derék altiszt hosszú csendőrségi szolgálati idejének már kezdetétől fogva mindig teljes odaadással szentelte magát a közbiztonsági szolgálatnak és sikerült is neki e téren szebbnél-szebb eredményeket elérni, a mennyiben mintaszerű tevékenysége, rendkívüli buzgósága, kitartása és kiváló szakismeretei folytán még a legbonyolultabb és a leg súlyosabb beszámítás alá eső bűncselekményeket is kiderítette és számos gonosztevőt az igazságszolgáltatás kezeibe juttatott.

Mint őrsparancsnok 20 éven át ily módon működve el is érte azt, hogy minden egyes reábizott örskörletben a személy- és vagyonbiztonság tekintetében rövid idő alatt rendezett viszonyok állottak be, melyet mindvégig fenn is tartott.

De nem csupán a közbiztonsági szolgálatban érvényesültek ezen derék altisztnek kitünő szolgálatai, hanem alárendeltjeinek fegyelmezése, oktatása és nevelésében, valamint a hatóságokkal és a közönséggel szemben tanusított magatartásában is mindig mintaszerű volt, úgy hogy előjáróinak teljes megalégedését és bizalmát kiérdemelte, nemkülönben a köztiszteletet és becsülést is kivívta magának.

Mindezek alapján **Ő cs. és apostoli kir. Felsege** 1897. évi augusztus hó 11-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával **Soós József** nyugállománybeli őrmesternek, a *koronás ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Kovács György nyugállománybeli őrmester 31 évi katonai és e között 29 évi csendőrségi szolgálata után, a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományából — felülvizsgálat folytán nyugállományba helyezve — fogycatékba vétetett.

Már mint fiatal csendőr a hatvanas években a dunántúli vármegeyékert rettegésben tartott Patkó, Csuci és Gölöncsér rablók és az általuk vezetett bandákkal vívott harcokban, bár mellőle több bajtárs — a rablók golyóitól találva — elesett és egy golyó az ő kalapját, egy másik pedig a koszorúba hajtott köpenyét átfúrta, a golyózápor közepette, helyét férfias bátorsággal megállta, mint altiszt pedig fáradhatatlan buzgalommal, kitartással és teljes odaadással működve a naszodi őrsön, melynek 12 évig volt parancsnoka, mintegy 1000 bűntetést nyomozott ki és adott át a bíróságoknak.

De nemcsak a közbiztonsági szolgálat terén, hanem alárendeltjeinek oktatása, nevelése és fegyelmezésében, nemkülönben a hatóságokkal és a közönséggel szemben tanusított magatartásban is mindig példás volt, úgy hogy ezen jeles altiszt előljáróinak teljes megelegedését és feltétlen bizalmát is kiérdemelte, nemkülönben a köztisztteletet és becsületet is kivívta magának, minek folytán kilencz ízben dícsérő elismerésben és több rendbeli pénzjutalomban részesült.

Mindezek alapján **Ő cs. és apostoli kir. Felsége** 1897. évi július hó 27-én Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával Kovács György nyugállománybeli őrmesternek a *koronás ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Ő Felsége a német császár és porosz király Tata és Mohács vidékén való tartózkodása alatt: *Bogner* Ferenc őrmester, *Tontsch* Mihály czimz. őrmester, *Czajdrik* Mihály és *Tóth* Ferenc csendőröknek az V., valamint *Erdélyi* Sándor és *Kovács* János őrmesterek, *Léhm* János és *György* Imre csendőröknek az VI. sz. csendőrkerület állományában, a *porosz*

Rác Flórián,

m. k. III. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester,
őrsparancsnok Tatár-Szent-Györgyön.

királyi «harczos érdem-érmel» adományozni méltóztatott, mely érem elfogadhatását és viselhetését Ő cs. és apostoli kir. Felsége 1897. évi október hó 11-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott.

Réh Dávid II. sz. csendőrkerületbeli őrmester.

Ő Felsége a román király — a Herkules-fürdön állomásozott. de időközben már felülvizsgált és nyugdíjazott — Réh Dávid őrmesternek, a vaskapu megnyitása alkalmával a román királyi arany érmet adományozni méltóztatott, mely éremnek viselését **Ő cs. és apostoli kir. Felsége** 1897. évi július hó 18-án Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával megengedni méltóztatott.

RÁCZ FLORIÁN

czimz. őrmester,

született 1860-ban, Csongrádvármegye Dorozsma községében. 1880-ban a cs. és kir. 4. gyalogezredhez soroztatott be, honnan saját kérelme folytán 1884. évi szeptember hó 24-én a m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnoksághoz vétetett fel, majd 1882. évben a m. kir. II. számu, végre 1883. évben a m. kir. III. sz. csendőrkerülethez helyeztetett át s azóta e kerületnél szolgál.

1888-ban czimz. őrsvezetővé. 1890-ben valóságos őrsvezetővé és 1894-ben czimzetes őrmesterré léptetett elő.

1883. évben a Dunának kiáradása alkalmával a szent-andrei szigeten levő községekben tanúsított önfeláldozó és buzgó magatartásáért honvédelmi miniszter úr részéről dicsérő okirattal lett ellátva, 1884. évben pedig Izbég községben előfordult lázadás alkalmával tanúsított bátor és elszánt magaviseletéért **Ő cs. és apostoli kir. Felsége** által az I. oszt. vitézségi ezüst éremmel lett kitüntetve.

Jelenleg őrsparancsnok: Tatár-Szent-Györgyön.

BAUER ANTAL

őrmester,

született 1855-ben Nyitravármegye Kanyánka községében, 1876. évi február hó 17-én a csász. és kir. 12. számú gyalogezredhez soroztatott be, hol 1881. évi december hó 18-ig szolgált; innen közvetlenül a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnoksághoz, mint őrmester lépett át. 1882. évben a m. kir. IV. számú csendőrkerülethez és 1883. évben a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnoksághoz helyeztetett át és megszakítás nélkül 21 évet szolgált; 1883. évi szeptember hó 6-án czimz. őrsvezetővé, 1884. évi február hó 6-án valóságos őrsvezetővé, 1884. évi április hó 16-án czimzetes őrmesterré és 1894. évi április hó 1-én valóságos őrmesterré léptetett elő.

Erdemeinek elismerésül **Ő cs. és ap. kir. Fel-sége** által 1884. évben *ezüst érdemkereszttel* lett kitüntetve.

1883. év óta őrsparancsnok a privigyei őrsön.

DÁNN SIMON

őrmester,

született 1854. évben Mező-Panit községben Maros-Torda megyében. Felavattatott 1874. évben a cs. és kir. 63. gyalogezredhez, honnan 1877. évben a cs. és kir. 51. gyalogezredhez helyeztetett át, innen 1879. évben a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz osztatott be próbaszolgálatra.

1881. évben a II. számú és 1883. évben a VI. sz. csendőrkerületi parancsnoksághoz helyeztetett át és megszakítás nélkül 18 évet szolgált a csendőrségnél.

1881. évi december hó 11-én czimz. őrsvezetővé, 1882. évi október hó 21-én valóságos őrsvezetővé,

Bauer Antal,

m. kir. V. számú csendőrkerületbeli őrmester,
őrsparancsnok Privigyén.

Dánn Simon,

m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli őrmester,
őrsparancsnok Zurányban.

Damó Ferencz,

m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli örsvezető,
örsparancsnok-helyettes Bátyun.

Hambach Ernő,

m. kir. II. számú csendőrkörületbeli őrmester,
őrsparancsnok Batonyán.

1885. évi január hó 21-én czimz. őrmesterré és 1893. évi június hó 1-én valóságos őrmesterré léptettetett elő. A nagy-martoni örsön 13 évig szolgált mint örsparancsnok.

Érdemeinek elismerésül **Ő cs. és apostoli kir. Felsége** által 1889. évben az *eziüst érdemkereszttel* lett kitüntetve. Ezenkívül három ízben kerületi parancsnoki dicsérő okiratot kapott. Jelenleg örsparancsnok Zurányban.

HAMBACH ERNŐ

őrmester,

született 1854. évben Nógrádvármegye Margó községben.

1874-ben a cs. és kir. 3. tábori tüzérezredhez soroztatott be, hol 3 évig szolgált.

1882-ben a IV. sz. csendőrkerülethez önként belépett, honnan mint örsvezető 1887. évben a m. kir. II. sz. csendőrkerülethez helyeztetett át.

1891. évi január 15-ike óta örsparancsnok Batoynán.

E községben 1891. évi június hó 21-én nagymérvű zavargás ütött ki, melyet ötödmagával czéltudatos, erélyes és elszánt magatartása által megfékezett.

Ezen kitünő magatartásáért **Ő cs. és ap. királyi Felsége** által az *I. osztályú vitézségi ezüst éremmel* lett kitüntetve.

DAMÓ FERENCZ

örsvezető,

született 1865. évben Háromszékvármegye Kis-Borosnyó községben. 1885. évben a cs. és kir. 2. gyalogezredhez lett besorozva, hol 1888. évi szeptember hó 16-ig szolgált. Ugyanezen évi deczember hó 2-án

a m. kir. IV. sz. csendőrkerületi parancsnoksághoz belépett s azóta e parancsnokságnál szolgál.

1894. évi márczius hó 21-én czimz. őrsvezetővé, 1895. évi július hó 1-én valóságos őrsvezetővé léptetett elő.

1890. évben Abauj-Tornavármegye Felső-Mislye községében pusztított tűzvésznel önfeláldozással teljesített életmentésért **Ő cs. és apostoli kir. Felsége** által az *ezüst érdemkereszttel* lett kitüntetve.

Jelenleg őrsparancsnok-helyettes a bátyui őrsön.

WIDITSCHER ADOLF

őrsvezető,

született 1856-ban Brassóban. 1875-ben a csász. és kir. 2. gyalogezredhez önként belépett, hol 1879. évi január hó 16-án szakaszvezetői rendfokozatban szolgált. 1884. évi január 23-án a csendőrséghez belépett s azóta megszokítás nélkül szolgál.

1891. évi április 6-án czimzetes őrsvezetővé, 1892. évi november 1-én valóságos őrsvezetővé előléptetett.

1892-ben **Ő cs. és apostoli kir. Felsége** által a *koronás ezüst érdemkereszttel* tüntettetett ki.

Jelenleg másodaltiszt a telcsi őrsön.

Widitscher Adolf,

m. kir. I. számú csendőrkerületbeli őrsvezető,
másodaltiszt Telcsen.

II. Jutalmazások.

a) **A m. kir. és a m. kir. horvát-szlavon csendőrségi jutalmazási alaphól jutalomdíjat nyertek.**

A m. kir. I. számú csendőrkerületnél:

Szotyoni Lajos őrmester	20	frt,
Kozma György őrsvezető	20	"
Józsi István őrmester	15	"
Nagy Mózes czimz. őrmester	15	"
Turóczi Ferencz őrsvezető	15	"
Borbély József czimz. őrmester	10	"
Király József csendőr	10	"
Koncz Károly csendőr	10	"
Torda Ignác csendőr	10	"

A m. kir. II. számú csendőrkerületnél:

Bokor György czimz. őrmester	20	frt,
Sosdián Mózes csendőr	20	"
Gálca Mihály czimz. őrsvezető	15	"
Zsok József czimz. őrmester	15	"
Kovács Buna József czimz. őrmester	15	"
Gulán Márton czimz. őrsvezető	10	"
Balogh István csendőr	10	"
Kiefer Péter czimz. őrmester	10	"

A m. kir. III. számú csendőrkerületnél:

Várhelyi Márton őrmester	20	frt,
G. Nagy István őrmester	20	"
Wachter János czimz. őrmester	15	"
Lézman Ferencz őrsvezető	15	"
Cseke János czimz. őrsvezető	15	"
Szabó János őrmester	10	"
Szabó Péter őrmester	10	"
Antal Károly czimz. őrmester	10	"
Móra József csendőr	10	"

A m. kir. IV. számú csendőrkerületnél.

Spák Mihály czimz. őrmester	20	frt,
Angyal György csendőr	20	„
Földes Sámuel őrmester	15	„
Binder Mihály őrsvezető	15	„
Kovács Imre csendőr	15	„
Ujhelyi Lajos csendőr	15	„
Vona József őrmester	10	„
Fatyal István czimz. őrmester	10	„

A m. kir. V. számú csendőrkerületnél:

Paar Lajos őrmester	20	frt,
Szládek Mihály czimz. őrmester	20	„
Tóth István czimz. őrmester	15	„
Bercsényi András czimz. őrmester	15	„
Laar Gábor czimz. őrmester	15	„
Matsek István czimz. őrmester	10	„

A m. kir. VI. számú csendőrkerületnél:

Auguszt Sándor czimz. őrmester	20	frt,
Kiss Lukács őrsvezető	20	„
Németh István I. őrsvezető	15	„
Kajsza Ferencz őrsvezető	15	„
Leitold János csendőr	15	„
Práth József csendőr	10	„
Sólyom Lajos csendőr	10	„

A m. kir. horvát-szlavon csendőrparancsnokságnál:

Hajdin Rade czimz. őrmester	20	frt,
Belobrajdić Pál czimz. őrmester	15	„
Kustrak Márton czimz. őrmester	15	„
Budak Miklós csendőr	15	„
Juzičić József czimz. őrmester	10	„
Milojević Miklós czimz. őrsvezető	10	„
Bozić Miklós csendőr	10	„
Kukić Milán csendőr	10	„
Sasić János csendőr	10	„

b) A Török Ferencz-féle csendőrségi jutalmazási és segélyzési alapítványból jutalomban, illetve segélyben részesültek.*I. jutalom gyanánt:**a m. kir. I. számú csendőrkerületnél:*

Pack Mihály őrmester	20	frt,
Orosz János őrmester	15	„
Bagoly András őrsvezető czimz. őrmester	15	„
Palkó Sándor őrsvezető	15	„

a m. kir. II. számú csendőrkerületnél:

Háromszéki András őrmester	20	frt,
Noe Mátyás őrmester	15	„
Reicsek Mihály csendőr	15	„

a m. kir. III. számú csendőrkerületnél:

Margineau János őrmester	20	frt,
Kéry Sándor őrsvezető czimz. őrmester	15	„
Pauer Ferencz őrsvezető	15	„
Manczinger György őrsvezető	15	„

a m. kir. IV. számú csendőrkerületnél:

Lukács József őrmester	20	frt,
Farkas Ignác őrsvezető	15	„
Dóha Mihály csendőr	15	„

a m. kir. V. számú csendőrkerületnél:

Rhein János őrsvezető czimz. őrmester	15	frt,
Grigely Antal őrsvezető	15	„
Mázi István őrsvezető	15	„

a m. kir. VI. számú csendőrkerületnél:

Weichsel Sándor őrmester	20	frt,
Nagy Sándor őrsvezető czimz. őrmester	15	„
Salamon Ferencz őrsvezető	15	„

II. segély gyanánt:

Schmidt Gyula nyugalmazott őrsvezető czimz.	
örmester	40 frt,
Makay József nyugalmazott csendőr	40 „
mindkét egyén a m. kir. V. számú csendőrkerület állományából lett nyugdíjazva.	

c) A dombrádi Nagy Gyula és neje született Berndt Ilonka-féle alapítványból jutalomban részesültek:

a IV. számú csendőrkerületben:

Miklós András őrmester-örsparancsnok	40 frt,
--------------------------------------	---------

az V. számú csendőrkerületben:

Bogner Ferencz őrmester-örsparancsnok	40 frt,
---------------------------------------	---------

a VI. számú csendőrkerületben:

Babcsák István őrmester-örsparancsnok	40 frt.
---------------------------------------	---------

d) Belügyminiszter úr ö Nagyméltósága által jutalomban részesítetttek:

az I. számú csendőrkerületben:

Salamon Ferencz őrsvezető	40 frt.
---------------------------	---------

a II. számú csendőrkerületben:

Bogdán József czimz. őrmester	100 frt,
Báthori Imre csendőr	50 „

a III. számú csendőrkerületben:

Antal Károly őrmester	50 frt,
Lézmann Ferencz őrsvezető	50 „

az V. számú csendőrkerületben:

Földi Pál őrmester	50 frt,
Haris József czimz. őrsvezető	20 „
Hugyecz András csendőr	10 „
Pauer Tamás csendőr	10 „

Kunka József csendőr	10 frt,
Horváth József pr. csendőr	10 „
Hideg István pr. csendőr	10 „
Radványi Mihály czimz. őrsvezető	50 „
Meikulás János csendőr	25 „
Heller Áron őrmester	70 „
Köteles György czimz. őrmester	70 „
Bulla György czimz. őrmester	50 „
Pekala Mihály őrsvezető	20 „
Manduch András csendőr	10 „
Kurnát János csendőr	10 „
Balázs Ádám csendőr	10 „
Révay János csendőr	10 „
Tikosai András csendőr	10 „
Martvoni Ádám csendőr	10 „

a VI. számú csendőrkerületben:

Palsovics János czimz. őrmester	25 frt,
Braunstein Ignác őrsv.	25 „
Hauser János czimz. őrsv.	25 „
Moravek János czimz. őrsv.	25 „
Panker Kálmán czimz. őrsv.	25 „
Mészáros Antal czimz. őrsv.	25 „
Nagy Vincze czimz. őrsv.	25 „
Wölfer Rezső czimz. őrsv.	25 „
Förster Antal csendőr	25 „

Életmentési díjat nyertek:

Szélyes Mózes I. kerületbeli őrsv. 3 személy után	75 frt,
Galsa Mihály I. kerületbeli őrsv. 1 személy után	25 „
Szabó János III. kerületbeli őrm. 2 személy után	50 „
Rosenfeld Sándor III. kerületbeli csendőr 1 személy után	25 „
Majer Bertalan V. kerületbeli őrm. 1 személy után	25 „

III. A magyar királyi honvédelmi miniszter úr Ő Nagyméltóságának dicsérő elismerésében részesültek :

1. *Salamon Ferencz* őrsvezetőnek, a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában, egy felette veszélyes tolvajszövetkezet tagjainak 28 napon át folytatott ügyes, leleményes, kitartó és fáradhatlan nyomozással történt kiderítése s letartóztatása, az orgazdának feljelentése s hét rendbeli lopásból származó bűnjeleknek beszerzése, valamint a közbiztonsági szolgálat terén egyáltalán tanusított eredményes működéseért a m. kir. honvédelmi miniszter úr elismerését fejezte ki s a m. kir. belügyminiszter úr 40 forint jutalomban részesítette.

2. *Földi Pál* őrmesternek, a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában, ki egy 7 főből állott veszélyes tolvajszövetkezetet 13 napig tartó ügyes, leleményes és fáradhatlan nyomozással kiderített és letartóztattott, 5 orgazdát feljelentett és a 31 rendbeli lopásból származó bűnjelek legnagyobb részét előkerítette és a bíróságnak beszolgáltatta, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki s a m. kir. belügyminiszter úr 50 forint jutalomban részesítette.

3. *Radványi Mihály* csendőr ez. őrsvezetőnek a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában, egy, már évek óta Nyitra és Bars megyék területén garázdálkodott, nyolcz tagból álló tolvajbandának 29 napon át folytatott ügyes, leleményes, kitartó és fáradhatlan nyomozással történt kiderítése s letartóztatása, az orgazdának feljelentése, és a 37 rendbeli lopásból származó bűnjelek nagy részének beszerzése által tanusított eredményes működéseért a m. kir. honvédelmi miniszter úr elismerését fejezte ki s a m. kir. belügyminiszter úr 50 forint jutalomban részesítette.

4. *Szártory Jenő* őrmesternek, és

5. *Czire Gábor* csendőrnek, mindketten a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában, a Saári községben

1896. évi december hó 17-én volt előljárósági választáskor kitört zendülésnél a tömeggel szemben — különösen nehéz körülmények között — eszközölt fegyverhasználat alkalmával tanusított higgadt, bátor, körültekintő vitéz magatartásáért a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

6. *Antal Károly* őrmesternek, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában, a Szilágy-Nagyfalu községben 1897. évi január hó 11-én báró Bánffy János ottani nagybirtokos ellen, általa egy egyének véletlenségéből történt agyonlöveteése miatt, kitört zendülésnél a fellázadt néptömeggel szemben különösen nehéz körülmények között eszközölt fegyverhasználat alkalmával tanusított bátor és vitéz magatartásáért a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

7. *Lénárt József* őrsvezetőnek, a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában, több vármegye területére kiterjedt igen nagyszámú lólopásnak 43 napon át folytatott igen ügyes, leleményes, kitartó, és fáradhatlan nyomozással történt kiderítése és a tetteseknek letartóztatása által tanusított eredményes működéseért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

8. *Bogdán József* őrmesternek, a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában, 9 napon át folytatott igen ügyes, leleményes, kitartó és fáradhatlan nyomozással egy már 5 év óta garázdálkodó tolvajbandának történt felfedezése, 115 bűnesetnek kiderítése és a tetteseknek letartóztatása által tanusított eredményes működéseért a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

9. *Szabó János* őrmesternek, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában, a ki az 1897. évi május hó 21-én Erdőhegy községben kiütött tűzvész alkalmával egy férfit és egy nőt a biztos haláltól elszánt bátorsággal megmentett, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

10. *Soós Ferencz* őrmesternek, a m. kir. III. sz.

csendőrkerület állományában, a közbiztonsági szolgálat terén éveken át tanusított kötelességű, kiválóan buzgó és igen eredményes működéséért a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

11. *Szélyes Muzes* őrsvezetőnek, a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában, a ki 1897. évi május hó 16-án Alsó-Járán volt árvízveszély alkalmával saját életének kockázatásával két leánygyermeket és egy agg nőt a vízbefulladás veszélyétől elszánt hősiességgel megmentett, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

12. *Simon Márton* őrsvezetőnek, és

13. *Bordás József* csendőrnek, mindketten a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában, Alpár községben 1897. évi június hó 7-én az előljárársági tagok ellen irányult zendülés alkalmával okszerűen alkalmazott fegyverhasználat mellett, a fenyegetett egyének megvédésében tanusított körültekintő, határozott és bátor fellépésért, valamint igen szorongatott helyzetben a segély megérkezéseig való elszánt kitartásért és a fellázadt nagy néptömeggel szemben mindamellett tanusított higgadt magatartásért a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

14. *Bokor Miklós* őrmesternek, a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában, a közbiztonsági szolgálat terén mint őrsparancsnok és mint szakaszparancsnok helyettes, hosszabb időn át tanusított kötelességű, kiválóan buzgó és eredményes működéséért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

15. *Békési Jakab* őrmesternek, a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában, hosszás — túlnyomóan irodai alkalmazásban töltött — csendőrségi szolgálat alatt tanusított kötelességű, kiválóan buzgó és eredményes működéséért a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

16. *Majer Bertalan* őrsvezető czimz. őrmesternek, a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában, ki a

Nógrádmegyei Ragyolcz községben 1897. évi február hó 15-én pusztított tűzvész alkalmával egy nőt a tűzhaláltól saját életének kockázatásával megmentett, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

17. *Lézmann Ferencz* őrsvezetőnek, a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában, több vármegye és a székesfőváros területére kiterjedő nagyszámú ló és egyéb lopásnak, valamint másnemű bűneseteknek is, igen hosszú időn át folytatott ügyes, leleményes, kitartó és fáradhatatlan nyomozással történt kiderítése, az ellopott jószág és tárgyak nagyobb részének megkerítése és a tettesek letartóztatása által tanusított eredményes működéséért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

18. *Binár Frigyes* őrmesternek, a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában, hosszás — túlnyomóan irodai alkalmazásban töltött — csendőrségi szolgálata alatt tanusított kötelességű, kiválóan buzgó és eredményes működéséért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

19. *Szentpétery Sándor* őrmesternek, a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában, hosszás — túlnyomóan irodai alkalmazásban töltött — csendőrségi szolgálata alatt tanusított kötelességű, kiválóan buzgó és eredményes működéséért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

20. *Stancz György,*

21. *Goldhammer Ede* és

22. *Orbán Sándor* őrmestereknek, mindhárman a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában, a közbiztonsági szolgálat terén hosszabb időn át mint őrsparancsnokok tanusított kiválóan buzgó, kötelességű és eredményes működésükért a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

23. *Nagy András* és

24. *Viola Márton* őrmestereknek, mindketten a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában, hosszás szolgálati idejük alatt őrsparancsnoki és szakasz-

parancsnok-helyettesi minőségben úgy a közbiztonsági szolgálat terén, mint az irodai teendőik végzése körül tanusított eredményes tevékenységük, kiváló ügybuzgalmuk és példás magatartásukért, a m. királyi honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

25. *Wachter János* cz. őrmesternek és

26. *II. Tóth Ferencz* csendőrnek, mindketten a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában, több rendbeli rablást, betöréssel lopást és csalást elkövetett, Erzsébetfalva község lakosságát rettegésben tartott, felette veszélyes öt tagból álló bandának különösen nehéz körülmények között kiváló ügyességgel és fáradhatatlan buzgalommal történt nyomozása és letartóztatásáért a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

27. *Schneider György* csendőrnek, a m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában, a Kropfack községben 1897. évi július hó 1-én pusztított árvíz alkalmával két felnőtt embernek és két gyermeknek a vízbefulladásól gyors elhatározással és bátor elszántsággal történt megmentéséért a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

28. *Palsovics János* cz. őrmesternek, továbbá

29. *Braunstein Ignác,*

30. *Hauzer János,*

31. *Moravék János,*

32. *Panker Kálmán,*

33. *Mészáros Antal,*

34. *Nagy Vincze* és

35. *Wölfer Rezső* cz. őrsvezetőknek, végre

36. *Förster Antal* csendőrnek, mindannyian a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában, az ország nyugati részében, főleg Vas megyében garázdálkodott cigány tolvajszövetkezetnek kiderítése és kézrekerítésében való közreműködése által a közbiztonsági szolgálat terén tanusított különösen eredményes tevékenységükért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

37. *Heller Áron* őrmesternek és

38. *Köteles György* cz. őrmesternek, mindketten a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában, egy nagyszabású, csalással párosult gyújtogatás, valamint ezzel összefüggőleg hivatali titok megsértése és hamis eskü tetteseinek is különös nehéz körülmények között történt kiderítése alkalmával tanusított igen buzgó, leleményes és szakértelemre valló eredményes működéséért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

39. *Bulla György* cz. őrmesternek, a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában, az előbb említett bűncselekmények kinyomozásánál való közreműködésnél tanusított igen buzgó és eredményes tevékenységéért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

40. *Marginean János* őrmesternek, a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában, hosszabb szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanusított kiváló szorgalommal párosult jeles és eredményes működéséért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

IV. A csendőrkerületi parancsnokságok által dicsérető okirattal láttattak el:

A m. kir. I. számú csendőrkerületben:

Páll András őrsvezető (nagyszámú hadköteles szökevény kinyomozása és katona-szabadítók kézrekerítéséért).

Zsigmond Zsigmond őrsvezető, (az 1896. évi országgyűlési képviselőválasztáskor Oroszhegy községben előfordult rendezavarás helyreállításáért).

Henter Ferenc és

Méra János csendőrök (többrendbeli lopás kiderítése és a tettesek kézrekerítéséért).

Nagy Jakab őrmester és Szabó József őrsvezető, (egy gyilkosság felderítése és a tettes elfogásáért).

Bucsi József csendőr, (egy pénzhamisító kinyomozása és elfogásáért).

Tenyei Kálmán és Pap János csendőr, (tűzvész alkalmával tanusított kiváló tevékenységükért).

Debreczeni Sándor őrsvezető (marhalopást üzött két testvér leleplezése és elfogásáért).

Vlád Miklós csendőr, (betöréses lopás kiderítése és a tettes elfogásáért).

Bagoly András cz. őrmester, (egy rablógyilkosság tetteseinek kiderítése és elfogásáért).

Orosz János őrmester, (minden irányu kiváló használhatóságáért).

Csiki Antal őrsvezető és Kovács József csendőr, (árviz alkalmával tanusított kiváló tevékenységükért).

Nagy Miklós őrmester és Temérdek András csendőr, (gyilkosság tettesének kinyomozása és elfogásáért).

Vas István őrsvezetőnek, (egy öregasszonynak és három gyermeknek a megáradt patakából való kimentéséért).

a m. kir. II. számú csendőrkerületben :

Báthori János csendőr, (egy tolvajbanda felderítése és a tettesek letartóztatásáért).

Noé Mátyás őrmester, (a közbiztonsági szolgálatban elért eredmény és működéséért).

Dékány Ferenc őrsvezető, (árvizveszély alkalmával tanusított buzgó tevékenységéért).

Bodonyi Károly őrmester, (őrsének mintaszzerű vezetése és kötelesség-hű magatartásáért).

Winter Antal őrmester, (számviteli és irodai teendőkben tanusított buzgó szolgálatáért).

Bohár Mihály őrmester, őrsének mintaszzerű vezetése és kötelesség-hű magatartásáért.

a III. számú csendőrkerületben :

G. Nagy István és Hegedűs János őrmesterek, egy 13 napon át észszerűséggel és lankadatlan ügybuzalommal vezetett igen fűradtságos nyomozás után 18 lopott lónak kézrekerítése, a tettesek és orgazdának letartóztatásáért.

Horváth Imre csendőr, egy kocsi elé fogott és megbokrosodott lovaknak megfékezéséért, mi által a kocsist saját életének veszélyeztetésével megmen-tette.

Takács Lajos és Lelkes Mihály csendőrök, mert járőrvezető őrsparancsnokukategy előjárásági választás alkalmával kitört zendülésnél kiváló erélylyel és hig-gadsággal támogatták.

Kovács József czimzetes őrsvezető, a Berzován, 1897. január 19-én kiűtött tűzvész alkalmával tanu-sított, kötelességérgerttől áthatott, önfeláldozásig bátor és férfias magatartásáért.

G. Nagy István őrmester, egy gyilkosság tettesé-nek, két napot meghaladó észszerű, tapintatos és leleményes kinyomozásáért.

Mészáros Sándor csendőr, mert egy gyilkosság tettesének nyomozásánál járőrvezetőjét kiváló buzga-lommal támogatta.

Borbély József és Hadosán Pál csendőrök, mivel Kis-Halmagy községben, 1896. november hó 25-én egy megfagyott egyént, igen ügyesen alkalmazott élesztési kísérletek által a biztos haláltól megmen-tettek.

Széniási Imre őrmester, mivel több éven át mint a próba-csendőrök oktatója és az altiszti tanfolyam-ban segédoktató, az oktatás körül kiváló szorgalmat és tevékenységet fejtett ki.

Barna Lajos, Sándor László és Suri István czim-

zetes őrmesterek, mivel 13, illetőleg 15 évet meghaladó csendőrségi szolgálati idejük alatt magukat kifogástalanul viselték, őrüket mindig jó rendben tartották, a fegyelmet helyesen kezelték, a közbiztonsági szolgálatban folyton kiváló szorgalmat és eredményteljes tevékenységet fejtettek ki és a hatóságokkal, valamint a lakossággal tapintatosan érintkeztek.

Matkovits József őrmester, *Kökösi Bálint*, *Zingay Gyula*, *Kemény Soma* és *Werner Gábor* címzetes őrmesterek, mivel 10—16 évi csendőrségi szolgálatuk alatt őrüket mindig jó rendben tartották, a fegyelmet mindig helyesen kezelték, a közbiztonsági szolgálatban folyton kiváló szorgalmat és eredményteljes tevékenységet fejtettek ki, a hatóságokkal, valamint a lakossággal tapintatosan érintkeztek.

Ferencz Péter csendőr, mivel 12 évet meghaladó csendőrségi szolgálat alatt a közbiztonsági szolgálat terén kellő buzgóságot fejtett ki és kifogástalan erkölcsi magaviseletet tanusított.

A IV. számú csendőrkerületben :

Daróczy Endre őrmester, a csendőr legénység létszámának kiegészítése körül, jelentkezők gyűjtése által, tanusított kiváló buzgalmaért és eredményes működéséért.

Csengeri András őrsvezető, *Popovics János* és *Hulvej József* csendőrök, nagyobb szabású ökör- és lólopások kiderítése és a tettesek elfogásáért.

Senka Károly őrsvezető, *Páskuj Daniél*, *Bongár János* és *Lukács Gábor* csendőrök, egy nagyobb szabású sertéslopás kiderítése és a tettesek elfogásáért.

Domahidi András cz. őrmester és *Kolozsvári Gyula* csendőr, *Hradil Alfonz* országosan körözött rablógyilkosnak igen ügyes, leleményes és tapintatos eljárásával történt letartóztatásáért.

Gröschner Mihály csendőr több vármegye területére kiterjedt igen nagy számú lólopás kiderítése és a tettesek elfogásáért.

Szemere Gerő cz. őrsvezető, három emberéletnek a vízbefulás veszélyéből gyors, ügyes és bátor fellépése által történt kimentéséért.

Az V. számú csendőrkerületben :

Haris József őrsvezető, egy hét főből állott veszélyes tolvajszövetkezetnek kézrekerítésénél és 31 rendbeli lopásból származó bűnjelek legnagyobb részének kézrekerítésénél való hathatós közreműködéséért.

Mikulás János csendőr, egy már évek óta garázdálkodott nyolcz tagból álló tolvajbandának letartóztatása, az orgazdának feljelentése és 37 rendbeli lopásból származó bűnjelek nagy részének beszerzésénél való hathatós közreműködéséért.

Szladek Mihály címzetes őrmester, 418 frt kárösszegű 15 betöréses lopás tetteseinek kiderítése, három egyénnek mint tettesnek letartóztatása, továbbá 12 egyénnek, mint bűnrészes és orgazdának feljelentéséért.

Földi Pál őrmester, 1500 frt. értékű birkalopás tetteseinek 111 órán át tartott fásasztó és nagy körülményt igénylő nyomozás után történt letartóztatásáért.

Pekala Mihály őrsvezető, egy nagyszabású csalással párosult gyujtogatás, valamint ezzel összefüggőleg hivatali titok megsértése és hamis eskü tetteseinek kinyomozásánál való hathatós közreműködéséért.

A VI. számú csendőrkerületben :

Lovas Daniél őrsvezető, egy betörő cigánybanda kinyomozása, kézrekerítése s a közbiztonsági szolgálatban tanusított kiváló tevékenységéért.

Gabriel Alajos őrmester, egy rablógyilkosság tettesének gyors kiderítése s a bűnjelek megszerzéséért.

Kovács József IV. csendőr, a közbiztonsági szolgálatban elért szép eredményekért.

Bábcsök István őrmester, hosszas szolgálati ideje

alatt mint őrsparancsnok és szakaszparancsnok-helyettes kiváló buzgalmat tanusított és eredményesen működött.

Was Ferencz és Heiszter István csendőrök, egy veszélyes tolvajszövetkezet kiderítése, letartóztatása s a bűnjelek megszerzéséért.

Bernschütz József őrmester és *Bognár Jakab* őrmester, *Panicz György* cz. őrsvezető, *Tulok András* és *Schal Antal* csendőrök, egy 10.000 forintos betörési lopás tettesének és az ellopott ékszernek 24 órán belül történt kézrekerítéséért.

Auguszt Sándor cz. őrmester, a közbiztonsági szolgálatban tanusított kiváló működéséért, valamint az őrs állomás helyen levő kereskedelmi- és iparvállalatoknál alkalmazott idegen munkások szigorú felügyeléséért.

Székrenyes Károly őrsvezető két többrendbeli gyújtogatás és gyújtogatási kísérletet elkövetett egyén kiderítése és letartóztatásáért.

Kardos Károly cz. őrmester és *Bujtás János* csendőr, mivel *Dolicz Sándor* cs. és kir. 76. gyalogredbeli megszökött gyalogost a ki szökése után *Heimler Lajos* koreszmáros *kárára elkövetett rablás után fegyveresen csavargott*, igen ügyesen vezetett nyomozás folyamán elfogták s a bűnjeleket megszerezték.

Auguszt Sándor cz. őrmester, egy rejtélyes bérnyilkosság tetteseinek igen ügyesen vezetett nyomozás után történt kiderítése és a bűnjelek megszerzéséért.

Székér József cz. őrmester, a közbiztonsági szolgálatban évek óta tanusított fáradhatlan buzgalma és eredményes működéséért.

Kóbor Ferencz csendőr, egy rejtélyes bérgyilkosság tetteseinek igen ügyesen vezetett nyomozás folyamán történt kiderítése és a bűnjelek megszerzéséért.

Balazsics József őrsvezető, a közbiztonsági szolgálatban tanusított kiváló buzgalma és eredményes működéséért.

Sólyom Lajos és *Sári József* csendőrök, egy rejté-

lyes apagyilkosságnak szakavatott és észszerű nyomozás folyamán történt kiderítése, a tettes letartóztatása és a bűnjelek megszerzéséért.

Kardos Géza őrmester, *Bek István*, *Göndör György*, *Mezei Imre*, *Bokor Sámuel* és *Németh István* cz. őrsvezetők, *Simon Lajos*, *György Imre*, *Szeifert András*, és *Hándl József* csendőrök, a Kis-Köszegen folyó évi május hó 29-én kiöntött Dunaáradásnál a személy és vagyon megmentése körül 11 napig tartott fárasztó szolgálataikért.

Beer Gyula csendőr, egy veszélyes csavargó letartóztatása s az azzal 12 napig tartott nyomozás folyamán 14 rendbeli lopás kiderítése és a bűnjelek megszerzéséért.

Herczeg Lőrincz őrsvezető, egy veszélyes csavargó letartóztatása s az azzal 13 napig tartott nyomozás folyamán az általa elkövetett nyolcz betöréses lopás, kilencz lopási eset és egy betöréses lopás kiderítéséért.

Hetes Mihály cz. őrmester és *Schmidt György* csendőr, egy rejtélyes gyilkosság tetteseinek letartóztatása és a bűnjelek megszerzéséért.

Molnár György és *Balogh István* csendőrök, Felső-Iregh községben dühöngött tüzvésznel a személy- és vagyonmentésnél s a tűz továbbterjedésének megakadályozása körül tanusított kiváló szolgálataikért.

V. A csendőr-kerületi parancsnokságok által nyilvánosan megdicsértettek.

A m. kir. I. számú csendőrkerületben :

Csabai István,
Szász Mihály és
Bordás Antal csendőrök. (nagy számú hadköteles szökevény kinyomozása és elfogásáért).
Mezei György őrsvezető,
Bokor István,

Vénig Lajos,
Máté Fülöp,
Szlev György,
Nemes Jáfet,
Antal Imre,
Hank Antal,
Kis Ferencz,
Kovács István,
Roth György,
Lőrinczi Lajos,
Szemők János és

Muresán János csendörök, (az 1896. évi képviselőválasztáskor Oroshely közszégyen előfordult rendezés tetteseinek kézrekerítéséért).

Horváth Vincze,

Györfi Elek.

Tegző András és

Bartha András csendörök, (egy gyilkosság kinyomozása és a tettes letartóztatásáért).

Toth Károly csendör, (egy pénzhamisító kinyomozása és elfogásáért).

Homona János és

Prág Gothárd csendör, (marhalopást üzött két testvér letartóztatásáért).

Munk János csendör, (betörés, lopás tettésének kiderítése és elfogásáért).

Torda Ignác és

Kuzma Alajos csendör, (két lopás tetteseinek kinyomozása és elfogásáért).

Bordás Lázár őrmester és

Becze Sándor csendör, (pénzhamisítók és forgalomba bocsátók kinyomozása és elfogásáért).

Roska Péter csendör, (rablógyilkosság kiderítése és a tettes elfogásáért).

Kompoti Antal cz. őrmester,

Csutak Sámuel,

Muzsnyáki József és

Hajdu István csendörök, (tűzveszély alkalmával tanusított kiváló tevékenységükért).

Antal Károly őrsvezető,
Orovicz Imre,
Kiss Béla.
Büchler Albert.
Jóna Dániel és
Tischler József csendörök, (gyilkosság tetteseinek kinyomozása és elfogásáért).
Szócs Lajos,
Szente Ferencz és
Irsai Gyula csendörök, (árviz alkalmával tanusított kiváló tevékenységükért).

A II. számú csendörkerületben :

Hefner Jakab őrmester,

Törő Ignác cz. »

Gálos István » »

Sági János csendör

Szombathi Lajos csendör

Deutsch Jenő csendör, (közbiztonsági szolgálatban tanusított buzgó és eredményes működésükért.)

Gogolyák Károly. csendör

Bliesz István csendör,

Rákosi Kálmán csendör, (árvizveszélynél tanusított buzgó és kitartó tevékenységükért.)

Tomi József csendör,

Marin György csendör, (két gyújtogatás és hat betörés lopás tetteseinek kinyomozásáért.)

Szabó Sándor cz. őrmester, (örsének minden tekintetben kifogástalan vezetéséért.)

Jeskó István cz. őrmester, (a közbiztonsági szolgálatban tanusított eredményes működéséért.)

Pap János csendör,

Pál Lajos csendör, (tűzvész alkalmával a vagyonmentés és rendfenntartás körül tanusított fáradhatlan magatartásukért.)

Zsok József cz. őrmester (örsének minden tekintetben kifogástalan vezetéséért).

Klisch József cz. őrmester,

Táborosi Sándor cz. őrmester,
 Berényi Dénes őrsvezető,
 Pataki József őrsvezető,
 Burián Mihály csendőr,
 Bíró Dénes „
 Fazekas János „
 Polacsek Mór „ (közbiztonsági szolgálatban
 tanusított eredményes működésükért.)

Lemert József őrsvezető. (őrsének minden tekintetben kifogástalan vezetéséért.)

Gombás Ferencz csendőr, (tűzvész alkalmával tanusított bátor és önfeláldozó ténykedéséért.)

A III. számú csendőrkerületben :

Szalkai András csendőr, (mivel járőrvezetőjét egy 13 napig tartott, észszerűséggel és lankadatlan ügybuzgalommal vezetett igen fáradtságos nyomozás folyamán hathatósan támogatta, mi által 18 lopott lónak, és a tetteseknek és orgazdáknak kézrekerítéséhez jelentékeny részben hozzájárult.)

Dicker Salamon, Péter Lajos őrmesterek, *Bartha Károly* őrsvezető, *Fleischmann Nándor, Gyökös Péter, Fekete Péter, Piszárszki Pál* címzetes őrsvezetők, *Móra József, Pustyak András, Keserü Imre, Polareczki György, Lenkutza Vladimír* és *Schütz Imre* csendőrök, (Rév községben, 1896. május 29-től 31-ig pusztított tűzvész alkalmával a vész továbbterjedésének megakadályozása, a személy és vagyonbiztonság fenntartása körül kifejtett erély, tapintatosság és rendkívüli ügybuzgalomért.)

Kuczik László címzetes őrsvezető, *Vékony Ferencz* és *Laczkó Lajos* csendőrök, (mivel egy zendülés alkalmával járőrvezetőjüket hathatósan támogatták.)

Marginean János őrmester, (az ideai aratási munkálatok tartamán az agrár szocializmus megfékezése és a készülőben volt aratási sztrájkok megakadályozása körül kifejtett kiváló ügybuzgalom, tevékenység és szorgalomért.)

Az V. számú csendőrkerületben :

Hugyecz András,
 Pauer Tamás,
 Kunka József csendőrök,
 Horváth József és

Hideg István prb. csendőrök, (egy hét főből állott vezélyes tolvajszövetkezetnek kiderítésénél és letartóztatásánál és 31 rendbeli lopásból származó bűnjelleg legnagyobb részének előkerítésénél való hathatós közreműködésükért.)

Szorád Mihály és
 Szepevár Vilmos csendőrök, (hosszas és fáradtságos nyomozás által 15 betöréssel lopás tettesének kiderítésénél való hathatós közreműködésükért.)

Jánoska Pál és

Szabó Gábor csendőrök, (80 órai fázasztó és ügyesen keresztül vezetett nyomozás folyamán három pribóczyi illetőségű egyénre 11 rendbeli lopást és egy rablási kísérletet derítettek ki.)

Mázi István őrsvezető és

Karsai Sándor csendőr, (évek óta elkövetett több rendbeli lopást észszerű és leleményes nyomozással kiderített.)

Hugyecz Pál csendőr, (1500 frt. értékű birka-lopás tettesének kiderítésénél és a bűnjelvények beszerzésénél 111 órán át hathatósan közreműködött.)

Manduch András,

Kuruát János,

Balázs Ádám,

Révay János,

Tikosai András és

Mártoni Ádám csendőrök, (egy nagyszabású csalással párosult gyújtogatás, valamint ezzel összefüggőleg hivatali titok megsértése és hamis eskü tettesének kinyomozásánál való hathatós közreműködésükért.)

A VI. számú csendőrkerületben :

Szita Antal és *Borsódi Ágoston* csendőrök, (egy betörő cigánybanda kinyomozása körül tanusított hathatós közreműködésükért.)

Németh Imre őrsvezető, *Tóth István I.* csendőr és *Bánfi István* csendőrök, (egy rablógyilkosság tettesének kinyomozása körül tanusított hathatós közreműködésükért.)

Szakály István csendőr, (a közbiztonsági szolgálatban tanusított buzgalma és szorgalmáért.)

Györkös István pr. csendőr, (két, többrendbeli gyujtogatási kísérletet elkövetett egyén kiderítése körül tanusított közreműködéséért.)

Nagy Sándor és *Minderlein Károly* csendőrök, (egy rablógyilkoságnak igen ügyesen vezetett nyomozás után történt gyors kiderítése és a tettesek letartóztatásáért.)

Varga József II. cz. őrmester, *Sebők János*, *Figura Ádám* és *Kovács Pál* csendőrök, (*Dolicz Sándor* cs. és kir. 76. gyalogezredbeli gyalogos nyomozásánál tanusított hathatós közreműködésökért.)

Magyar Győző cz. őrsvezető, *Kovács István III.*, *Sipos János*, *Kis Lajos*, *Pintér Pál*, *Szántó Imre* és *Bertalan Ferencz* csendőrök, (egy rejtélyes bérgyilkosság tettesének igen ügyesen vezetett nyomozása körül tanusított hathatós közreműködésükért.)

Németh István őrsvezető, (egy gyermekgyilkosság tettesének gyors kiderítése s általában a közbiztonsági szolgálatban tanusított tevékenységéért.)

Magyar József, *Zsitek Ignác*, *Filák Ferencz*, *Prattinger János* és *Kolosta József* csendőrök, (a közbiztonsági szolgálatban tanusított buzgalma és eredményes működésükért.)

Pap György és *Tóth István* csendőrök, (egy nagyobb szabású zsebtolvajlás tettesének igen ügyesen vezetett nyomozás folyamán történt kiderítése s a bűnjelek megszerzéséért.)

Hányoki Lajos, *Biró János*, *Gödör János* cz. őrsvezetők, *Bödö János*, *Gergál János*, *Zónyi János*, *Geresdi János*, *Bordás András*, *Bató István*, *Horváth István*, *Gárber János*, *Fránya György*, *Takács Lajos*, *Németh Ferencz*, *Fülöp József* és *Varga Péter* csendőrök, (a Kis-Közegen folyó évi május hó 29-én kiöntött Dunaáradásánál a személy és vagyon megmentése körül tanusított hathatós közreműködésükért.)

Németh György Mátyás csendőr, (egy veszélyes csavargó letartóztatása s azzal 12 napig folytatott nyomozásánál tanusított sikeres közreműködéséért.)

Koltai János csendőr, (egy veszélyes csavargó nyomozásánál tanusított szorgalma és tevékenysége és őrsparancsnokának hathatós támogatásáért.)

Peresztegi József őrsvezető és *Menyhárd István* csendőr, (egy méhmagzat elhajtását üzletszerűleg folytatott nőnek igen ügyesen és kitartással, 33 órán át vezetett nyomozás folyamán történt letartóztatása és a bűnjelek megszerzéséért.)

Farkas Illés őrsvezető, *Bársony János* cz. őrsvezető, *Csillag József*, *Blum Gáspár* csendőr és *Linenberg Márkus* pr. csendőr, (Felső-Íregyháza községben 1897. április 21-én dühöngött tűzvésznél a személy és vagyon mentése s a tűz továbbterjedésének megakadályozása körül tanusított hathatós közreműködésükért.)